

STEGE VOLD
HELHEDSPLAN

Helhedsplan for Stege Vold og voldanlæg er udformet af Thing Brandt Landskab ApS på foranledning af Teknisk Forvaltning, Vordingborg Kommune.

Helhedsplanen er udformet med målet om at skabe en oplevelsesmæssig sammenhæng, en beskyttelse og forstærkning af fortidsmindet samt en beplantningsstrategi.

Thing Brandt Landskab aps
Adelgade 15. 4.sal
1304 København

April 2022

INDHOLD

04	INTRODUKTION
06	LANDSKABSANALYSE
06	Landskabet
09	Fredninger
10	Vision
11	Terræn
18	HELHEDSPLAN
18	De samlede elementer
20	Nedslag - Stege Bugt
22	Nedslag - Skydevænget og Dyrskuepladsen
24	Nedslag - Mølleporten
26	Nedslag - Stege Nor
28	PLEJEPLAN
28	Generelt
30	Alléen
31	Rydning
32	Græs
33	Buske
34	Træer
38	ØKONOMI
38	Stege Bugt, Skydevænget og Dyrskuepladsen, Mølleporten
39	Stege Nor, Voldkronestien, Belysning

INTRODUKTION

HELHEDSPLANEN

Der har ikke - indtil nu - været en samlet plan for udviklingen og bevaringen af Stege Vold. Stege Vold har derved ligget under for mange forskellige tendenser og forsøg gennem årene. Helhedsplanen arbejder med, hvordan vi kan bevare og udvikle, så det historiske forbliver og kulturarven beskyttes samtidig med, at Stege Vold også i fremtiden kan danne ramme om rekreative og nutidige formål - det levede liv.

Helhedsplanens mål er at få det historiske, naturen og nutidens rekreative lag til at gå hånd i hånd. Volden og voldanlægget (Skydevænget og Dyrskuepladsen) skal plejes med alle disse elementer for øje.

Vi ønsker at bevare og udvikle med fødderne plantet midt i Danmarks-historien. Kernen i at arbejde med et fortidsminde under Museumsloven er, at vi i fællesskab beskytter vores fælles kulturarv uden at gøre den utilgængelig. Besøgende skal kunne bevæge sig midt i tidernes mange fortællinger og ikke kun læse om dem i bøger og gamle tidsskrifter. Med det formål at bevare stedet, arbejder vi med en strategi for beplantningen både på voldkrone, voldgrav og det foranliggende areal. Foryngelse og fornyelse af beplantningen vil være med til igen at binde området sammen, styrke dets svagheder og bevare dets iboende karakteristika.

I dag opleves volden og de omkringliggende områder, Cabaret-grunden, Skydevænget og Dyrskuepladsen, som flere meget forskelligartede områder og knapt så meget som en sammenhængende grøn bypark. Ved hjælp af kreativ drift ønsker vi, med udgangspunkt i det eksisterende, at skabe og tage stilling til oplevelser og et steds potentialer. Arbejde med dem og forstærke dem, hvor dette mangler og giver mening. Fintfølede tiltag, som tager udgangspunkt i, om vi er på fortidsmindet, volden, eller de omkringliggende arealer, som ligger i beskyttelseslinjen, hvor mulighederne er større. Netop fordi Skydevænget og Dyrskuepladsen er en del af området, får vi muligheden for aktivitet, fordybelse og flere oplevelser i samme afgrænsede område.

Tilgængelighed og adgang til fortidsmindet kommer i mange varianter. Udsyn og indkig til det smukke terræn er med til - også på afstand - at gøre volden nærværende. En bypark som et landskab, der inddrager, formidler og bygger videre på hele sin historie. Som en ramme om det levede liv.

Stege Volds tilknytning til vandet er over tiden gået tabt. Ved Stege Bugt opdeler Langelinie volden og vandet. Denne overgang er ikke en del af de oprindelige tre byporte, og det kan mærkes. Volden skal her - på ny - indskrives i historien. I 50'erne var en badeanstalt placeret her, så en adgang til vandet har i en periode været muligt. Helhedsplanen arbejder overordnet på to niveauer - et statisk og et dynamisk niveau - repræsenteret ved hhv. terræn og beplantning.

Formidling, fx. i form af skiltning, er ikke en del af helhedsplanen og ses som et selvstændigt projekt. I helhedsplanen arbejdes således alene med, hvordan landskabet og plejen af denne, i sig selv, kan formidle fortællingen om en beskyttende vold.

INDDRAGELSE

Som en del af arbejdet med at skabe en helhedsplan for Stege Vold, har både interessenter og borgere været inddraget.

Borgerne blev inviteret til et dialogmøde for at gøre deres stemme gældende. Vi ønskede at gå på opdagelse i fortid og nutid - for på den baggrund at kunne danne en fælles fremtid.

På mødet var mange forskellige holdninger og idéer repræsenteret. Alle disse er noteret. Vi har taget stilling til dem og arbejdet med, hvad og hvordan det kunne udmønte sig i helhedsplanen. Enkelte idéer lå uden for området, mens andre forholdt sig til den del af volden, som er underlagt museumsloven. Ønsker og ideer, som forholder sig til områder udenfor helhedsplanens afgrænsning, er noteret, men behandles ikke yderligere i helhedsplanen.

I det efterfølgende arbejde med helhedsplanen, har vi forsøgt at imødekomme de ønsker, tanker og opmærksomhedspunkter borgerne har ytret, og som har været muligt i forhold til de gældende fredninger og det samlede greb i området.

Der er ligeledes afholdt møde med udvalgte interessenter i området; House of Møn, Handelsstandsforeningen, Stege Lokalforum, Bevaringsforeningen Møn samt Museum Sydøstdanmark.

I forbindelse med de gældende fredninger på området, har der gennem processen med helhedsplanen været løbende dialog med Slots- og Kulturstyrelsen samt Miljøstyrelsen.

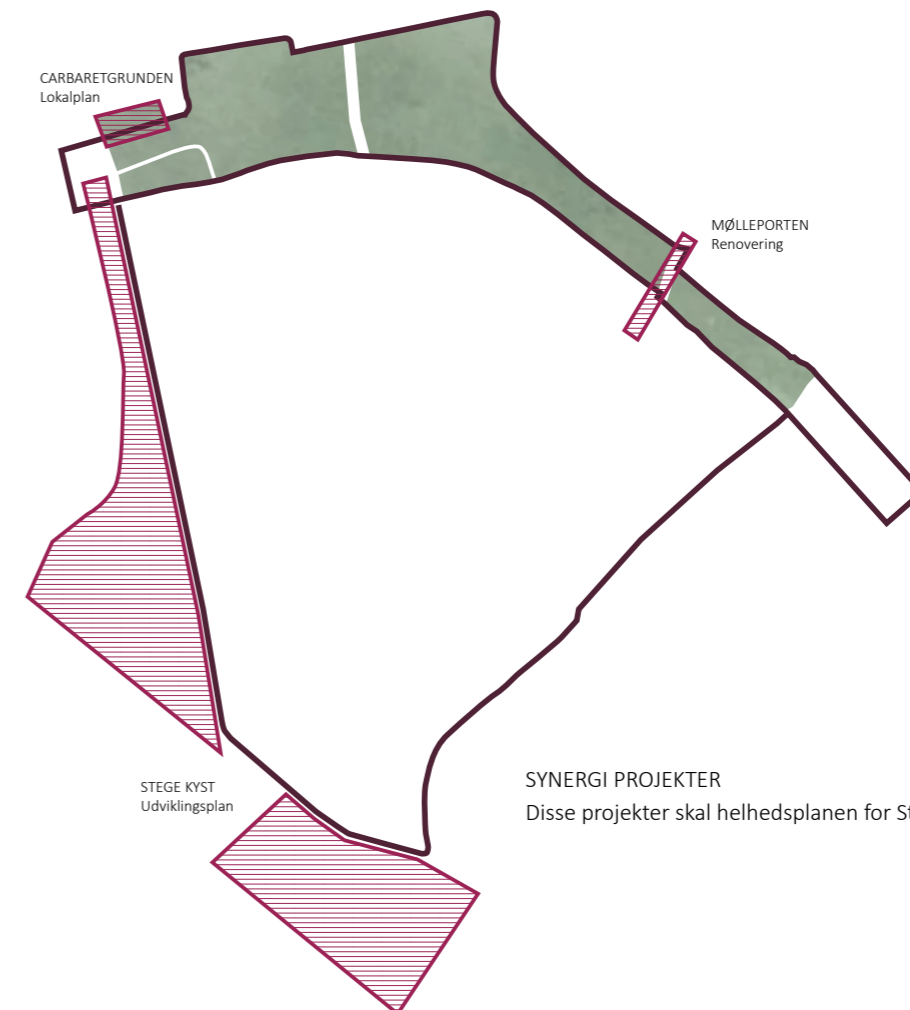
SYNERGI PROJEKTER

I Vordingborg Kommune arbejdes der på flere områder, som knytter sig til volden. Disse projekter skal samtænkes og spille op til hinanden. I 'Stege Kyst - udviklingsplan' arbejdes der på at klimasikre området langs Langelinie, og da Langelinie er starten på voldanlægget bliver det i en fremtidig projektering vigtigt at de to projekter arbejder hånd i hånd og skaber en sammenhæng mellem udviklingsplan og helhedsplan. På Cabaret-grunden arbejdes på en lokalplan. Mølleport-projektet, 'Gør porten høj', har fokus på bygværket og er igang med projektering for senere at blive udført. Imens vi med helhedsplanen for Stege Vold søger at samle området, på tværs af veje og fra kyst til kyst.

Alle disse projekter danner i sammenhæng en beskyttende ring om Stege middelalderbys kerne. Gældende for alle synergiprojekter er, at de bør og skal støtte hinanden, de skal supplere og forstærke.

TILBLIVELSEN AF STEGE

Stege by er anlagt på et næs, med Stege Bugt på den ene side og Stege Nor på den anden. Tilsammen danner disse en næsten timeglasformet figur. Den middelalderlige bykerne ligger placeret på indersiden af volden, mens der på ydersiden oprindeligt lå byens møller. I dag er området udenfor byvolden et- i den sammenhæng- nyere villakvarter.

Stege har været betragtet som købstad senest i 1250'erne. Og har efter alt at dømme været en by af betydning i middelalderen. Stege blev befæstet omkring 1430, med volde og voldgrav.

Steges storhedstid svandt omkring år 1500. I første halvdel af 1800-tallet påbegyndte embedsmanden C.L.Poulsen en forskønnelse af området, som dermed ændrede udtryk fra at være et forladt forsvarsværk til at blive et parkområde med træer, stier og mulighed for ophold.

Oprindeligt var Stege Vold opdelt af de tre veje; Langgade, Rådhusgade og Storegade. Her stod tre byporte, hvoraf Mølleporten er den eneste tilbageværende.

STEGE INDENFOR VOLDEN

Stege Vold er et unikt og storslået fortidsminde, som skal ses i sin egen kontekst. Den er Danmarks bedst bevarede middelalderbyvold og har andre kendetegn og en anden historisk betydning end de større og senere

opførte voldanlæg, som man kan opleve andre steder i Danmark. Vi ønsker at arbejde med og forstærke det særegne ved dette anlæg.

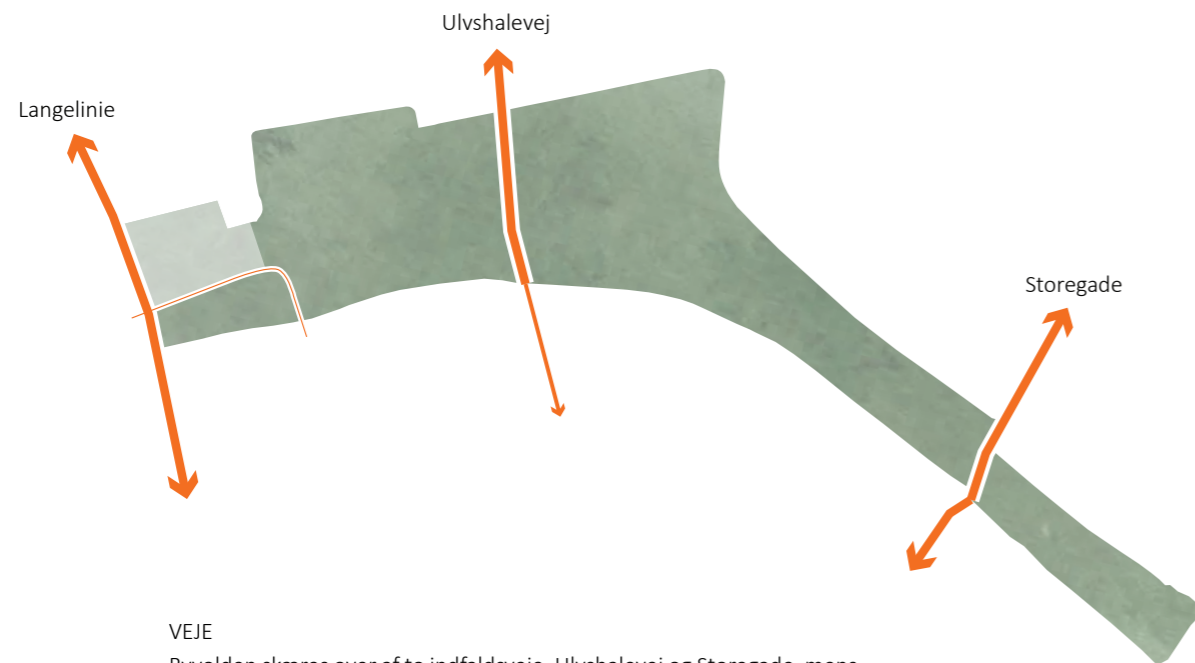
Stege Vold spænder som en bue på ca. 800 meter fra Stege Bugt til Stege Nor. Men efter påfyld ved den tidligere kystlinje, går oplevelsen af volden ikke længere fra vand til vand. Denne fortælling skal genskabes - i en ny form.

STEGE VOLD

Volden er et uerstatteligt fortidsminde, en indramning af - og velkomst til - byen og i tillæg en grøn, rekreativ forbindelse.

Helhedsplanen forsøger at danne grobund for at skabe et nutidigt aftryk, med respekt for fortiden og øje for nutiden, så vi sammen kan skabe et fælles fodaftryk i voldens historie.

VEJE

Byvolden skæres over af to indfaldsveje, Ulvshalevej og Storegade, mens der i kanten mod Stege Bugt løber en tredje indfaldsvej, Langelinie. Når man kører på denne, opdager man knap nok volden. I alle tilfælde bryder vejene det stinet, som ellers skulle forbinde byvolden som et grønt anlæg. Historisk har volden dog alle dage haft forbindelser på tværs - men med helhedsplanen søger vi en ny måde at arbejde med møderne af gående og biltrafikanter. Storegade er, i historien, den vigtigste. Langelinie er kommet til, mens Langgade og den tidligere byport her i dag opleves som værende af mindre vigtig historisk betydning.

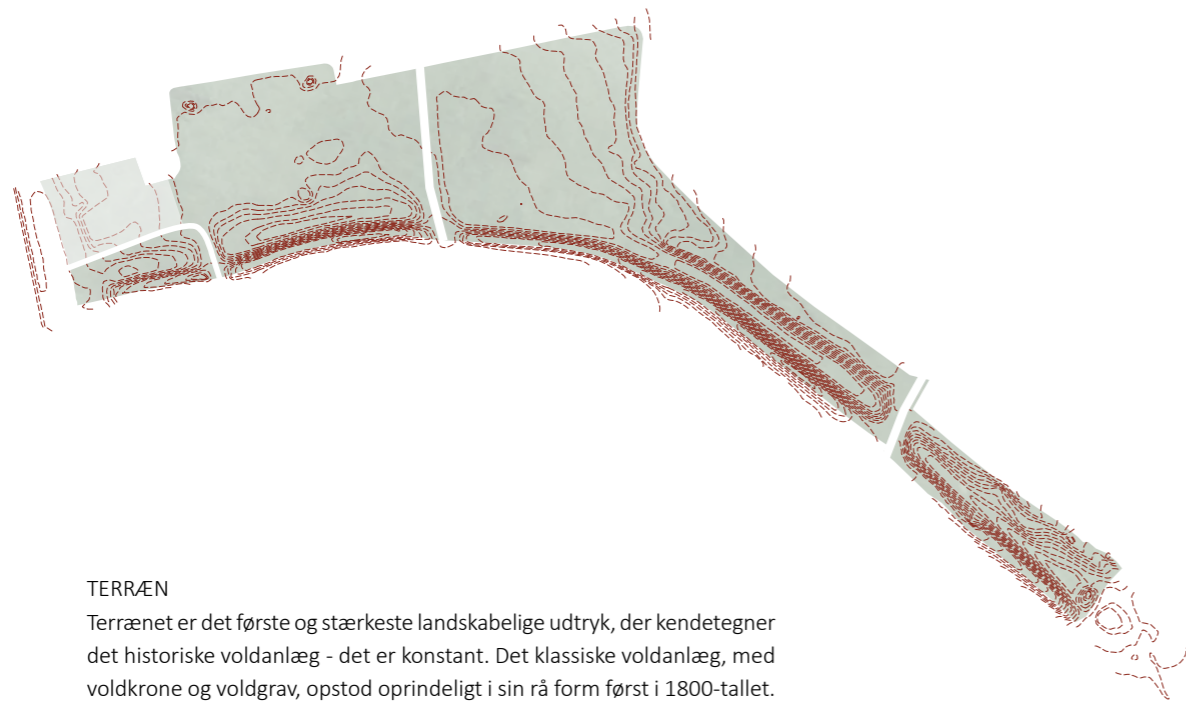

STIER

Voldkronen opleves i dag ikke som et samlet forløb, men derimod som brudstykker af en forbindelse, som engang var. Overgangene er utydlige, udefinerede og forskudt indbyrdes. Trapperne er alle forskellige, både i materiale og udtryk.

Stien og voldkronen mod syd er utilgængelig i kraft af sit terræn, mens stien på nordsiden blot er for stejl enkelte steder.

LANDSKABSANALYSE

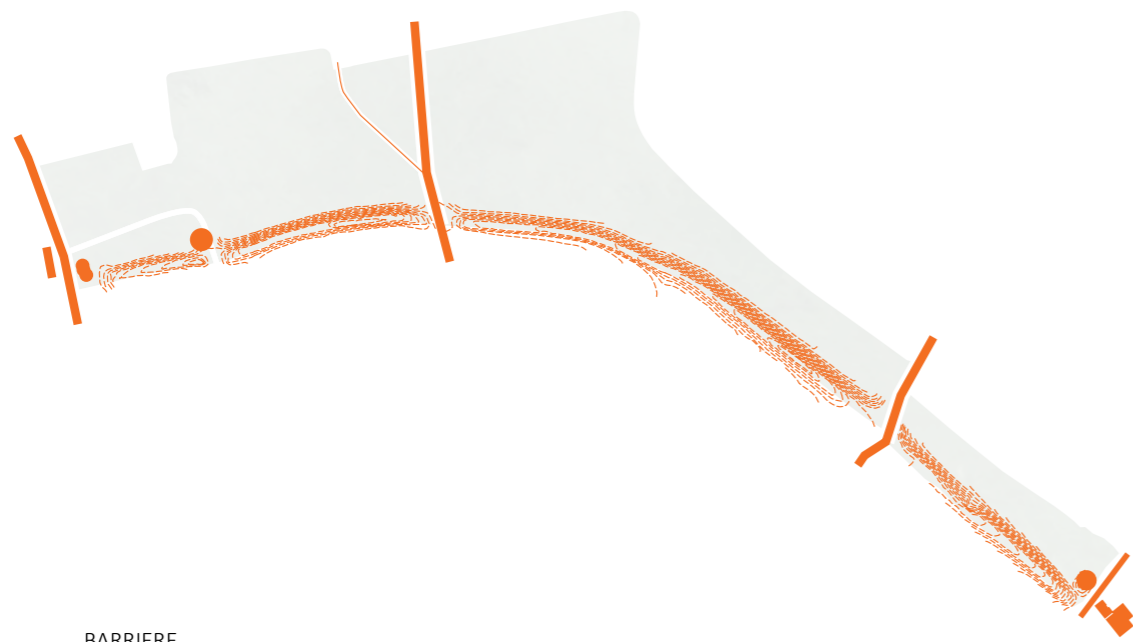
TERRÆN

Terrænet er det første og stærkeste landskabelige udtryk, der kendetegner det historiske voldanlæg - det er konstant. Det klassiske voldanlæg, med voldkrone og voldgrav, opstod oprindeligt i sin rå form først i 1800-tallet. Da volden mistede sin funktion som forsvarsværk, blev den beplantet. Træerne tilførte landskabsrummet en ny værdi, og et rekreativt område - en bypark- blev skabt.

TRÆER

Træerne på volden er mange og gamle. De tilfører stedet dynamik. De skaber rum, men hvilket rum?! Ved hjælp af den rigtige drift kan det enkelte træ eller sammensætningen af dem komme til sin ret. Træer kan forme rum og mellemrum, lede på vej fysisk eller visuelt. De giver et sted dets karakter, en forskellighed i en sammenhæng.

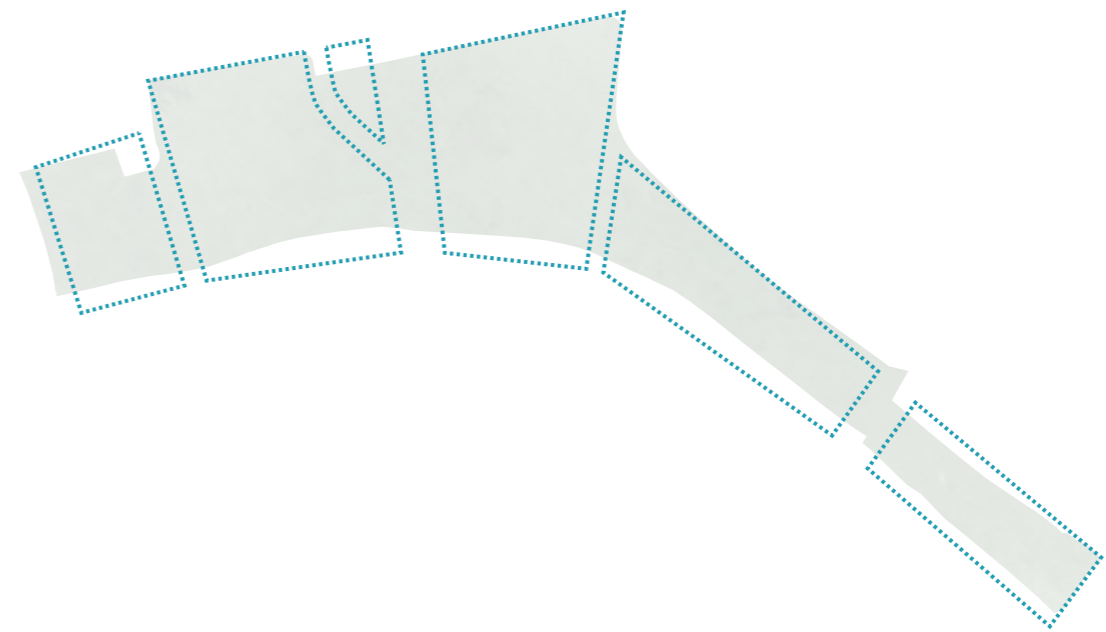

BARRIERE

Volden i sig selv skaber en barriere mellem den gamle by og landskabet omkring - dét et voldanlæg skal kunne! Overgange og gennemgange deler det grønne anlæg op.

Enkelte steder står der træer i voldgraven og blokerer fra den visuelle sammenhæng rummene imellem.

Jordbunken og den indhegnede grund med vandværket blokerer ligeledes for både den visuelle og den fysiske adgang til vandet.

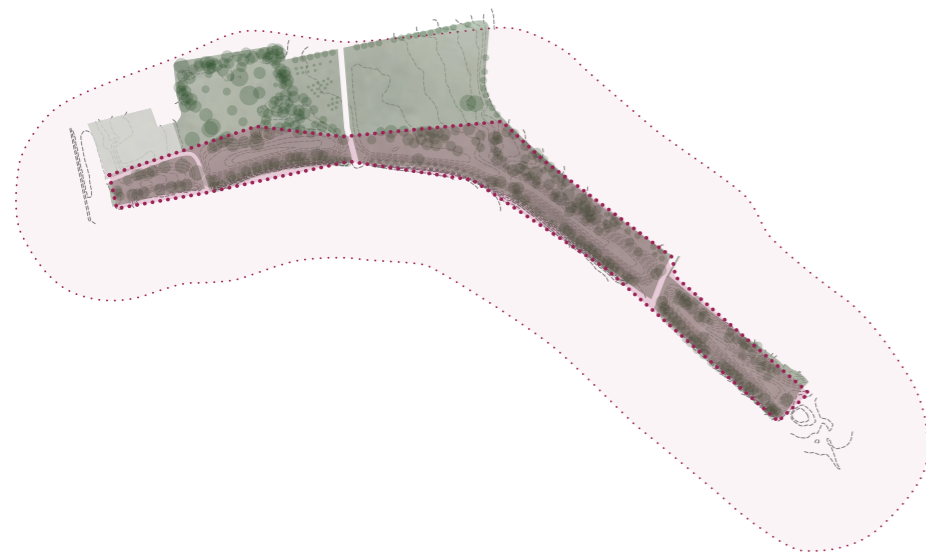

RUMLIGHEDER

I dag opleves volden på mange måder som flere forskellige rumligheder. Ikke alle steder er det tydeligt, at man bevæger sig på et middelalderligt befæstningsanlæg. Nogle steder 'flyder' volden ud, andre steder står den helt skarpt.

Voldkronen opfattes ikke som et samlet forløb, med derimod som flere afgrænsede områder. Udtrykket går således mere på tværs end på langs. Strækningen opfattes som opdelt områder, med hver sin karakter, uden at noget holder fast på det samlede.

FREDNINGER

MUSEUMSLOVEN

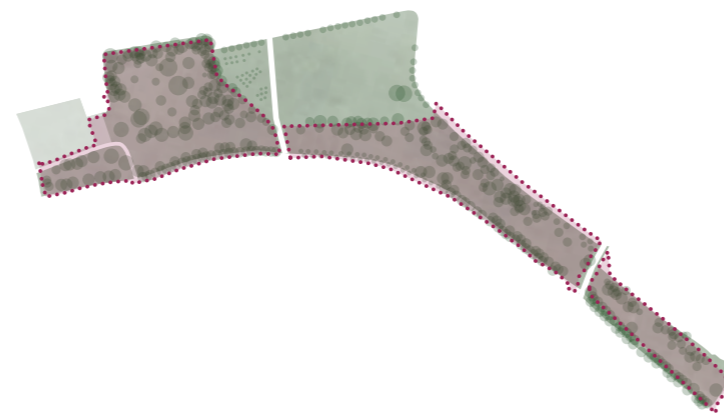
Volden er beskyttet af Museumsloven. Lovens formål er at værne om vores fælles kulturarv, historie og fortid.

Vi ønsker at skabe indsigt i historien. Muligheden for at gå på opdagelse i den. Formidle den gennem bearbejdningen og stillingtagen til det, der allerede er og har været.

Vi skal bevare og pleje vores fortidsminder. Ellers risikerer vi at miste dem. Vi risikerer at miste viden om fortiden og de mennesker eller steder, vi står på skuldrene af. For det er noget helt særligt at opleve historien dér, hvor den udfoldede sig.

Rundt om volden er en beskyttelseslinje. Den zone, der derved dannes, er ikke direkte påvirket af fredningen, men er dog en del af fortidsmindet i den forstand, at vi skal være opmærksomme på, hvad vi foretager os, således at det ikke påvirker fortidsmindet i en negativ retning.

I 1971 tinglyses den tekst og kort, som freder volden, her udlagt til offentlig park. Man freder så at sige ikke tilbage i tiden. I teksten står skrevet, at volden er fredet med tør grav.

FREDSKOVSPLOGTEN

Ethvert skovområde i Danmark - offentligt eller privat - er omfattet af Fredskovsplanten, såfremt der ikke er søgt tilladelse til andet.

Fredskovpligtige arealer skal drives efter Skovlovens regler om bæredygtig drift. En skov, der er fredskovpligtig, skal bestå af træer, som enten danner - eller som inden for et rimeligt tidsrum - vil danne sluttet skov af højtstammede træer.

På Stege Vold kommer denne lovgivning dog lidt anderledes til udtryk, da området formentlig aldrig har været driftet efter disse foreskrifter. Volden og dens omkringliggende områder har et mere parklignende udtryk. Dette bevirker, at rammerne indenfor lovgivningen er lidt mere lempelige.

NATURA 2000

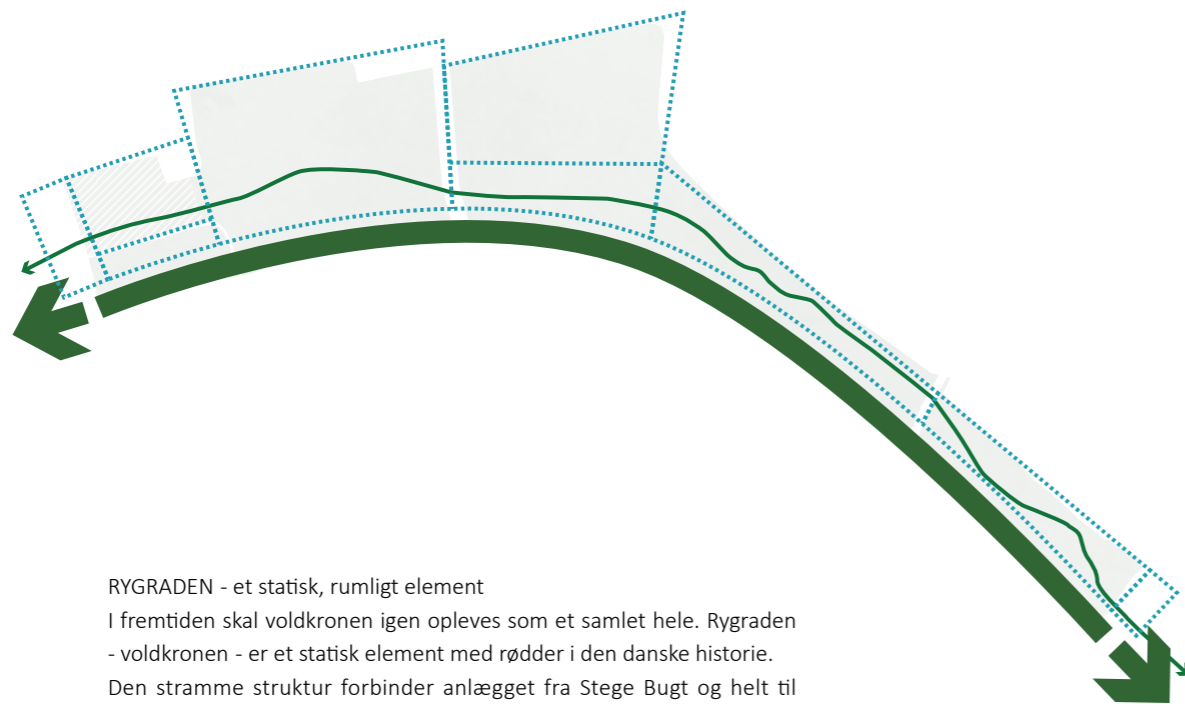
Natura 2000 er fællesbetegnelsen for et netværk af beskyttede områder i Europa. Områderne skal bevare og beskytte naturtyper og sjældne, truede eller karakteristiske dyre- og plantearter.

Hele Stege Nor er udpeget som Natura 2000 område.

Inden for området gælder særlige retningslinjer for at behandle planer og projekter, herunder ansøgninger om tilladelse mv.

Det vurderes, at hvis der skal skabes ny adgang til Stege Nor, så er dette et naturligt sted at gøre det.

VISION

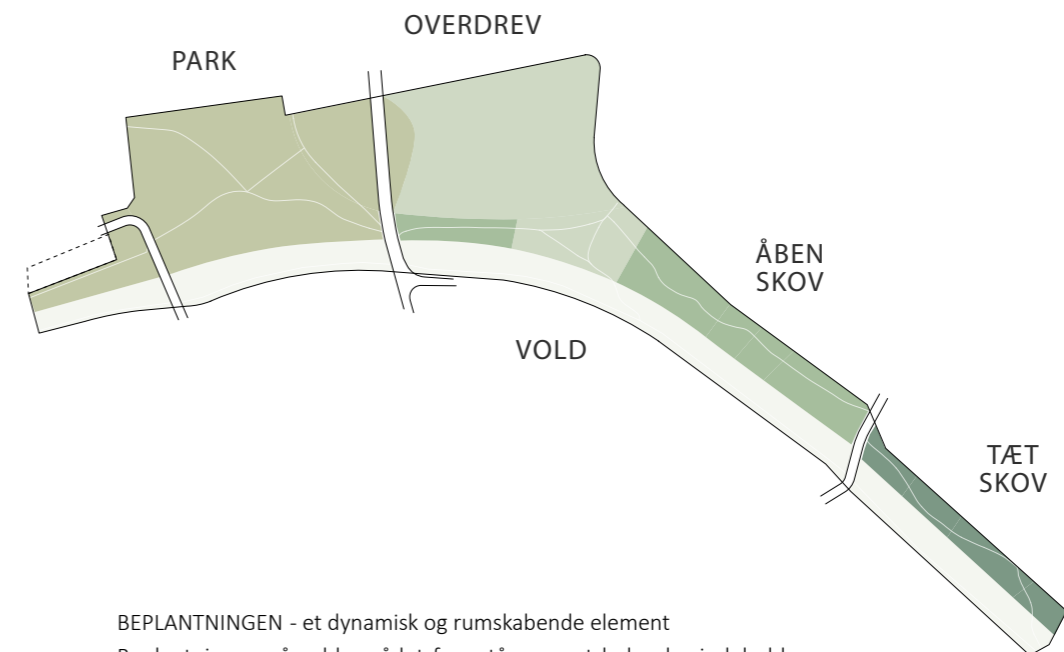

RYGRADEN - et statisk, rumligt element

I fremtiden skal voldkronen igen opleves som et samlet hele. Rygraden - voldkronen - er et statisk element med rødder i den danske historie. Den stramme struktur forbinder anlægget fra Stege Bugt og helt til Stege Nor - i alt ca. 800 m, gennem et grønt anlæg. Der skabes således ét samlet hele.

Den krydsende færdsel vil formentlig altid være her, men i oplevelsen af stedet skal opbruddene ikke være det styrende. Til voldkronen - promenaden - knytter sig flere områder, som kan have forskellig karakter og funktion (på den nordlige side af voldgraven). Mens man på voldens højeste punkt er i bevægelse, vil de omkringliggende områder i højere grad indbyde til forskellige former for ophold.

Promenaden forbinder alle områder og rumligheder. Stege Bugt forbindes med Stege Nor, gennem et grønt anlæg - og der skabes et samlet hele.

BEPLANTNINGEN - et dynamisk og rumskabende element

Beplantningen på voldområdet fremstår som et hele, der indeholder flere oplevelser og rumligheder. Det er disse kvaliteter og rumligheder, vi i arbejdet med helhedsplanen ønsker at forstærke.

Nogle strækninger fremstår åbne, nogle træer strækker sig mod himlen og er opstammede, mens andre strækninger har en karakter, der gør det muligt at finde en ny oplevelse bag den, man lige har været igennem. Beplantningen er med til at muliggøre forskellige aktiviteter og rekreative oplevelser. Den kan vha. kreativ drift lede på vej, skabe visuelle sigtelinjer og sammenhæng, eller modsat.

Oplevelsen af variation opstår kun i et forløb. Og her er der grobund for mange forskelligartede oplevelser gennem det grønne. Vi ønsker at fremhæve det, som allerede er, ved at udpege udvalgte områder, der driftes i en bestemt retning - det være sig både i forhold til græs, buske og træer.

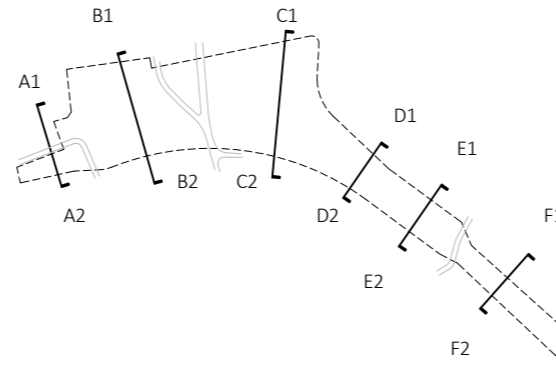
LANDSKABSANALYSE

Snit AA- Cabaretgrunden_ kig mod vest

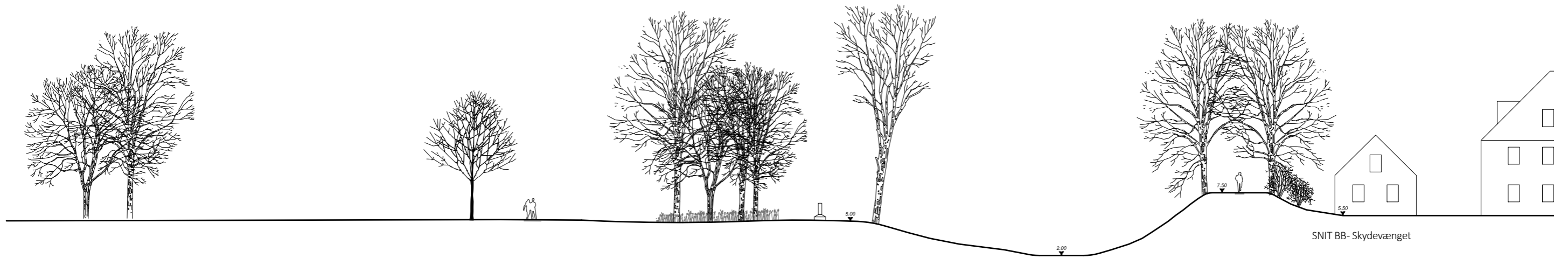
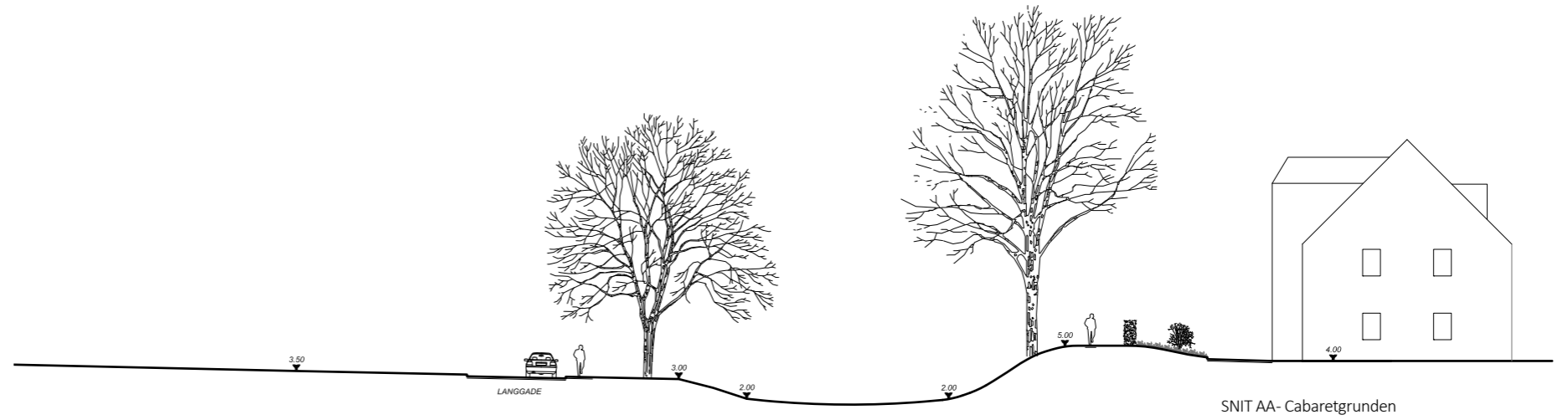
Snit AA- Cabaretgrunden_ voldkronen, kig mod øst

Snit BB- Skydevænget_ kig mod vest

Snit BB- Skydevænget_ voldkronen, kig mod øst

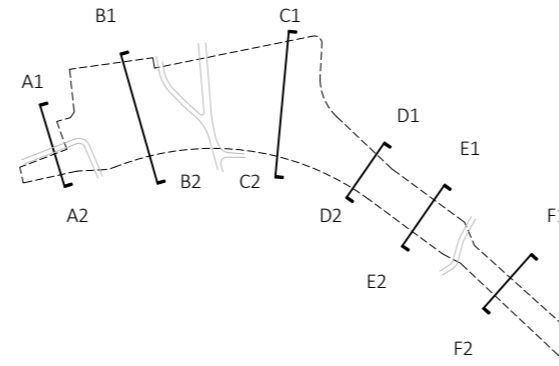
LANDSKABSANALYSE

Snit CC- Dyrskuepladsen_ kig mod øst

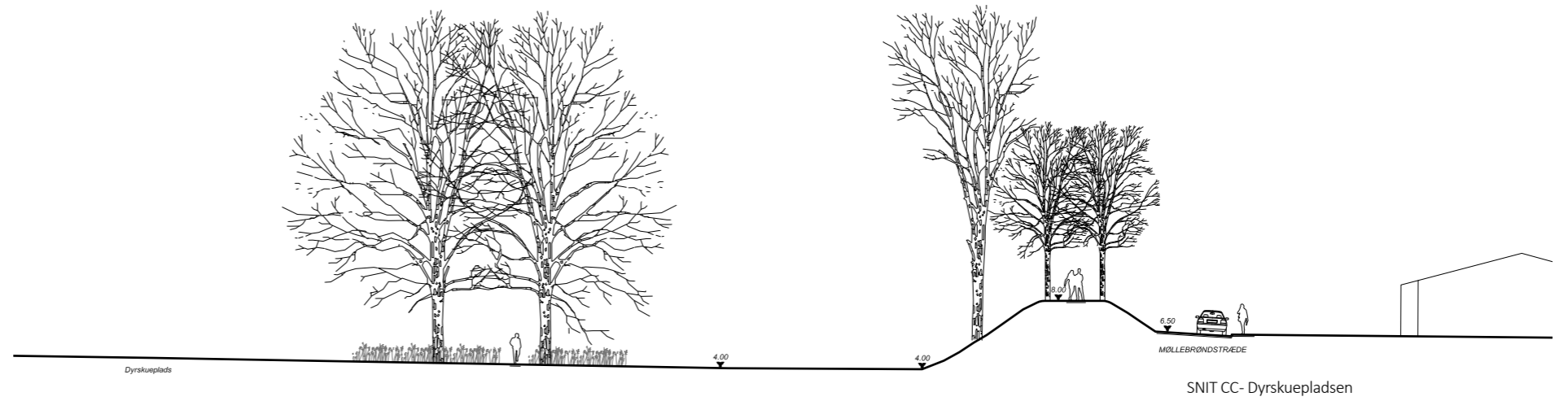
Snit CC- Dyrskuepladsen_ voldkronen, kig mod øst

Snit DD- v. kirkegården_ kig mod vest

Snit DD- v. kirkegården_ voldkronen, kig mod øst

SNIT CC- Dyrskuepladsen

SNIT DD- v. Kirkegården

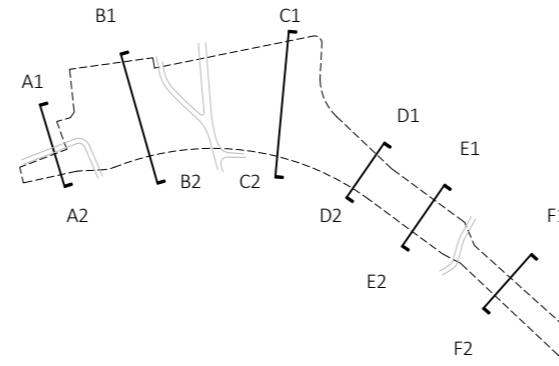
LANDSKABSANALYSE

Snit EE- v. Mølleporten, kig mod vest

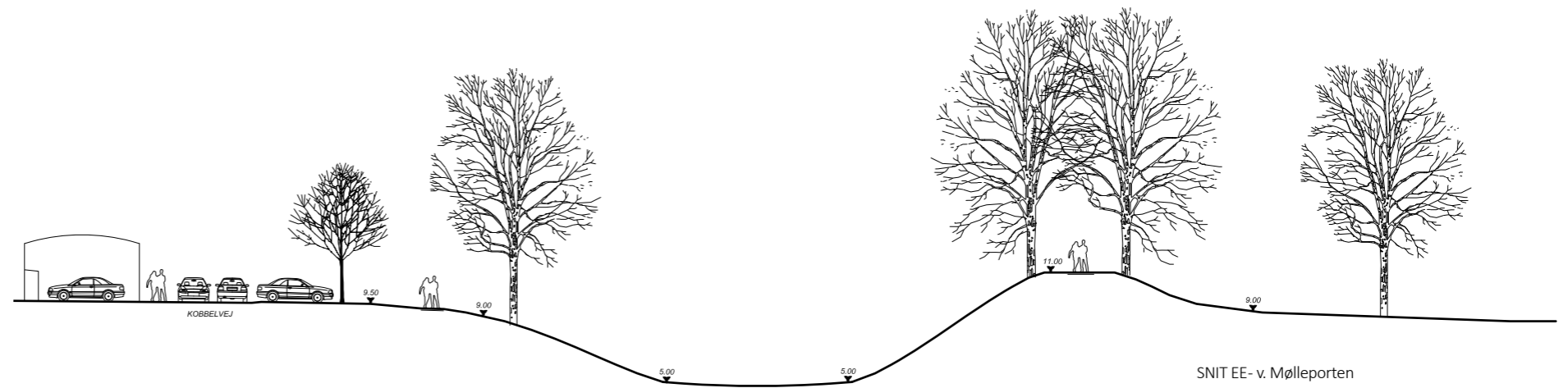
Snit EE- v. Mølleporten_ voldkronen, kig mod vest

Snit FF- kig mod vandværket

Snit FF- voldkronen, kig mod øst (vandværket)

HELHEDSPLAN - DE SAMLENDE ELEMENTER

DET NYE STISYSTEM
Mørk lilla: Eksisterende stier som bibeholdes
Lys lilla (prik): Stier som flyttes
Orange: Nye stier

STIERNE SOM SAMLENDE ELEMENT

Første stykke, mod bugten, er idag åbent, udefineret og uklart. Stien opleves som en trædesti og her er ingen trin, selvom det godt kunne være nødvendigt for at få oplevelsen af at bevæge sig op på volden ud mod Langgade.

Turen mellem de 6 forskellige dele på voldkronen opleves meget varieret. Nogle steder er stien blot en trampesti, mens den andre steder er en bredere grusbelagt sti.

Helhedsplanen søger at samle stierne, så de leder naturligt fra det ene sted til det andet, og over de krydsene veje. Stierne syer så at sige de mange områder sammen, på tværs.

Stierne i Skydevænget er generelt bredere end resten af stierne på nordsiden. For at muliggøre en god tilgængelighed, bør stien være tør, fast og bred nok. Derfor vil det flere steder give god mening at skabe stier af en bredde på min. 1,3 m, så det bliver muligt at krydse forbi hinanden, uden man ledes ud på græsset.

HELHEDSPAN - DE SAMLENDE ELEMENTER

Stierne i Skydevænget er i dag de bredeste og mest tørre i området.

Flere stier på nordsiden af volden kan med fordel gøres bredere.

Stierne på voldkronen trænger flere steder til at blive strammet op.

STIEN PÅ VOLDKRONEN

Stiforløbet på voldkronen etableres i grus og med en bredde på 1,3 m. Stien forholder sig til træernes og voldkronens forløb og ligger mellem træerne på midten af voldkronen. Langs stien løber et bånd af brosten (se tegning på s.19). Dette er med til at skabe og fastholde stien i et samlet forløb. Båndet er samtidig en diskret markering af fortællingen om 'byens planker'. Brostensbåndet følger terrænet, og lægger sig dermed også over de krydsene veje. Stierne er lagt i grus, mens alle trapperne, som forbinder de to niveauer - byen og voldkronen - er lagt i chaussesten og fastholdes af brosten.

I krydsningen med Langgade og Rådhusgade, lægges brosten i en linje, som forbinder trappe med trappe. Det er muligt at etablere overgangen som en hævet flade, men det ønskes, at bredden på belægningen er den samme som stien. Ved at arbejde med en krydsende belægning, gøres opmærksom på en sammenhæng for de gående og en opmærksomhed for de kørende. Krydsninger, som har betydning for trafikafvikling, skal etableres i dialog med politiet og relevante myndigheder.

TRAPPERNE

Alle trapper i området forbinder byens fysiske lag med voldens. Trapperne foreslås renoveret, så de fremstår ens over hele voldens udstrækning. På den måde skaber udtrykket et samlet og tydeligt forløb, og alle krydsninger mellem voldkronestien og vejene vil være ens og genkendelige.

Trapperne udføres med en vange, der ligger tilbagetrukket, mens trinene skyder sig frem. På den måde er trappen tydelig i sit udtryk og viser sig som en tilføjelse til det oprindelige anlæg. Fælles for alle trapperne er også, at håndlisten bør ligge på bysiden af stien- modsat i dag. Derved arbejder vi med, at al 'udveksling' på tværs af volden sker med byen i ryggen og med synet fæstnet ud over anlægget - som var man i færd med at spejle ud over de åbne vidder, der var engang.

Ved etablering af nye trapper, kan det enkelte steder være nødvendigt at rette trappen op, så den ikke leder væk fra volden når den lander, men derimod over på den anden side hvor den næste begynder. Dette gør sig specielt gældende på hjørnet af Ulvshalevej og Møllebrøndstræde.

OPHOLD

Engang var det primære blik, man havde fra volden, rettet ud over det åbne landskab, for at kunne spejle efter fjenden. I dag har træerne tilført et nyt lag, en ny retning. En retning som, når man er på voldens højeste punkt, er ændret til et langsgående blik. Vi foreslår bænke placeret tre steder på volden, som en påmindelse om at opleve volden i sin oprindelige form; et tværgående blik ud over voldens side og grav, der i sin tid vendte ud mod fjenden og i dag mod områdets største rekreative areal og byen uden for volden. De tre steder markeres ligeledes i belægningen (se næste opslag). Borgerne har også ytret ønske om flere opholdsmuligheder. Disse foreslås placeret omkring legepladsområdet i Skydevænget og kan med fordel både danne grundlag for ophold og leg.

På den nordlige del af volden kan der placeres bænke efter behov. Københavnerbænken bør i byparken knytte sig til stien, med et fokus på hvilken udsigt den placeres mod. Fladen kan så tilføres retningsløst ophold, som samler og danner grobund for et længere ophold. Dette kunne med fordel ske på flere runde bænke.

BELYSNING

Generelt ønskes der ikke belysning på volden. Den står så at sige mørk, som den altid har gjort det. Dette er også i overensstemmelse med 'Dark Sky' programmet, hvor man får muligheden for at opleve en enestående nattehimmel beskyttet mod lokal lysforurening.

I helhedsplanen foreslås dog en markering af overgange i forbindelse med det nordlige stisystem. Ved hver krydsning her bør der placeres to parkarmaturer, som spiller sammen med Vordingborg Kommunes øvrige lysarmaturer, samt overholder de retningslinjer, der er beskrevet i 'Dark Sky'. For på den måde at sikre en opmærksomhed fra både gående og bilister.

STEGE VOLD
HELHEDSPLAN 1:2500

VOLDKRONE STIEN - RYGRADEN

Retninger og forskellige materialer slører oplevelsen

Ulvshalevej og Møllebrøndstræde

Alléen, som senest er fornyet

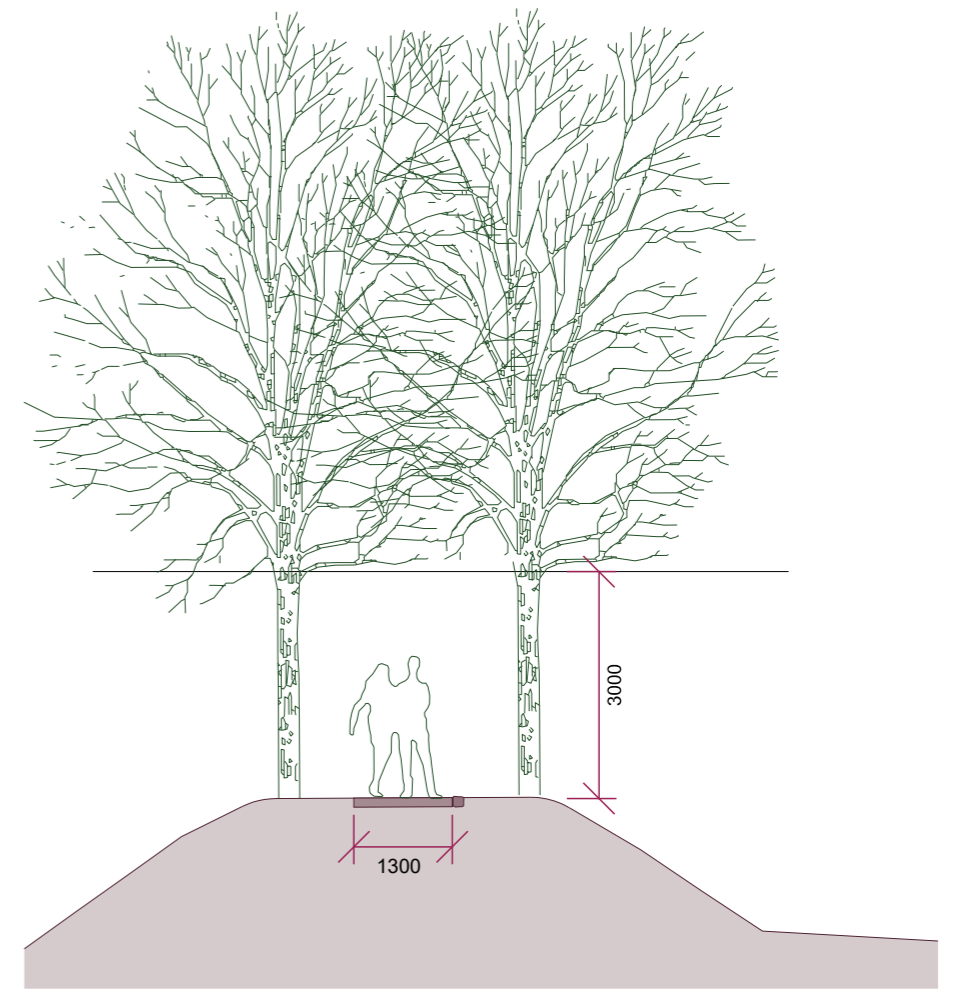
Gelænder på indersiden

Trappen ved Noret

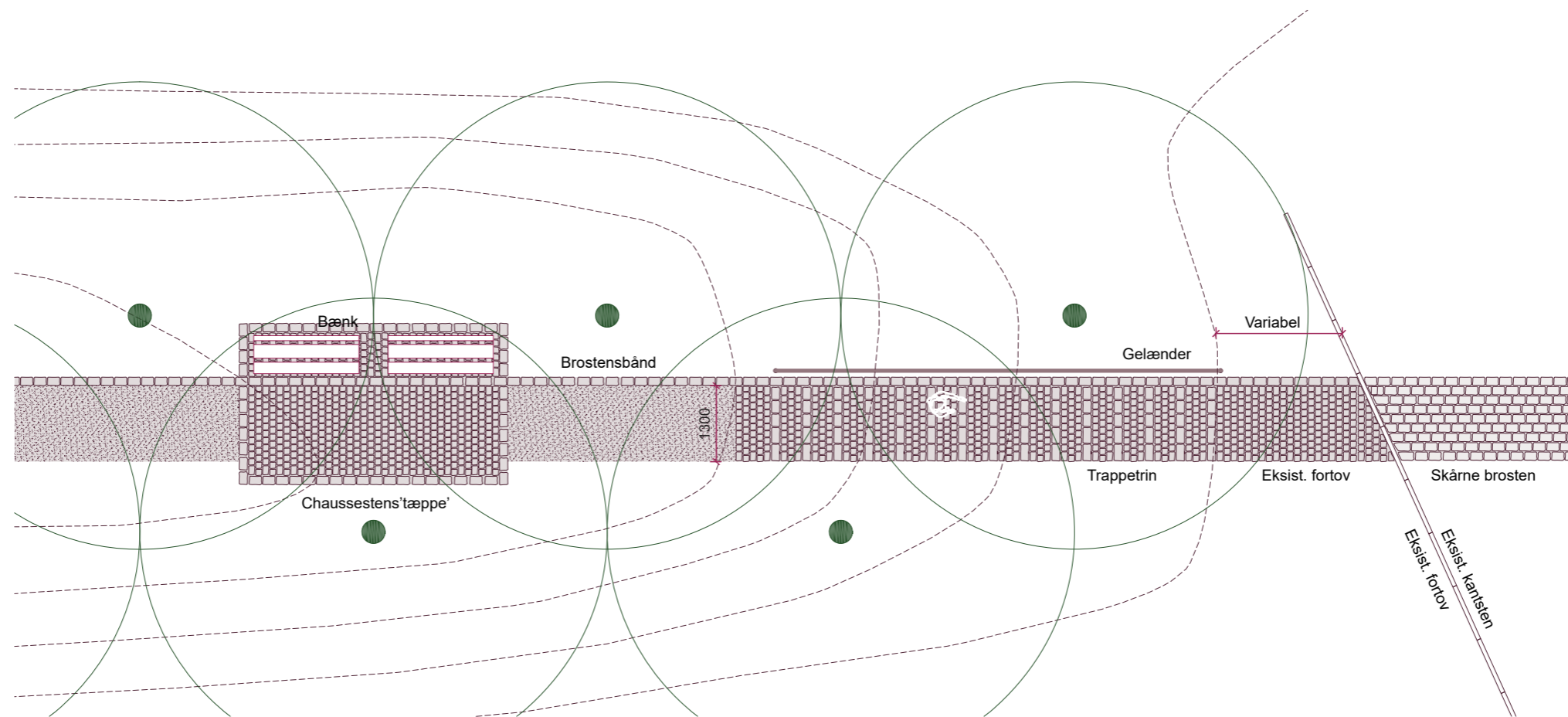

Volden flyder ud og alleen forsvinder ved Stege Bugt

Sti og opstamning af træer skaber et forløb med mulighed for at opleve stedet omkring.

VOLDKRONE STIEN - RYGRADEN

Promenaden på voldkronen samler alle trapper, der parvist fører op på volden på hele strækningen og slutter kontakt med byen. I belægning bindes på tværs af Laggade og Rådhusgade.

NEDSLAG - STEGE BUGT

Referencefoto: Ophold på trædæk

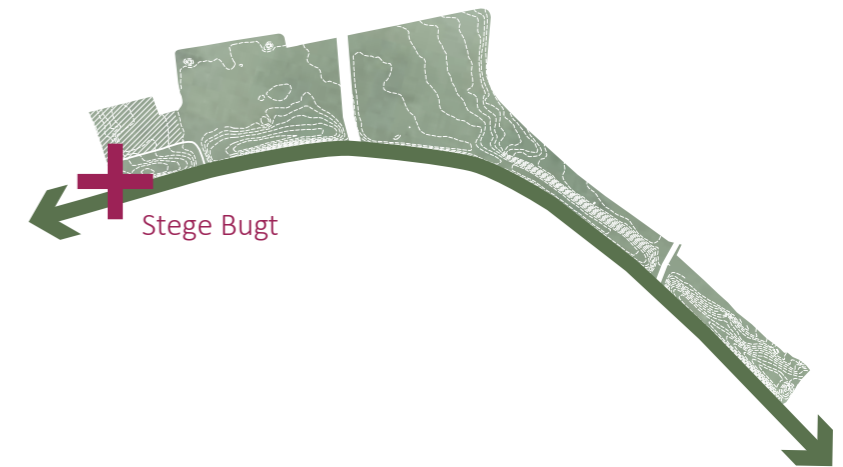
Referencefoto: Kant afgrænser

Referencefoto: Træbrygge

I dag - ankomsten til Stege Vold

HISTORIE

Stege Vold har forbundet Stege Bugt med Stege Nor, for at være et forsvarsværk som kunne stå imod udefrakommende. I dag ligger Langelinie og Havnepromenaden for enden af volden. Dette område er påfyldt, som er kommet til i takt med udviklingen af Stege.

Langelinie er således ikke en af de oprindeligt tre overskæringer af volden, som blev markeret med byporte ind til middelalderbyen.

ANALYSE

Når man ankommer til stedet, har man ikke oplevelsen af et voldanlæg, og slet ikke oplevelsen af den karakter, som Stege Vold rummer. Det kuperede terræn flyder ud og gør ikke opmærksom på sin historie.

Voldgraven flyder ud og ender i en bænk med tre træer bag sig. De tre træer slører udsigten gennem voldanlægget og ud mod Stege Bugt. Således udviskes fortællingen om, at anlægget i sin forbandt vand med vand.

Naturen er vild og voldsom på dette sted. Her mærker man vinden og vandet. Men man har ikke rigtig lyst til at opholde sig på bænken ude langs kanten, med ryggen til den trafikerede Langelinie.

I Vordingborg Kommune arbejdes på en strategisk-fysisk udviklingsplan for Stege kyst, hvor den fysiske afslutning findes samme sted som

denne helhedsplan starter. Der skal i den fremtidige proces sikres en sammenhæng i tiltag, så stedet fremstår som et "hængsel" mellem de 2 projekter.

Der kan læses mere om den strategisk-fysiske udviklingsplan på hjemmesiden: www.vordingborg.dk/by-og-vand/stege-kyst/

STRATEGI

Strategien er at styrke formidlingen af volden, ved at den understreges med en stram allé på toppen og klippede skrænter.

Fældning af træerne i voldgraven vil styrke formidlingen af volden og skabelsen af sammenhæng. Voldkronen skal heles, så der igen bliver forbindelse fra kyst til kyst, både fysisk og visuelt. Man skal kunne mærke at man møder voldanlægget, når man ankommer til byen og parkerer sin bil på fladen. Man skal inviteres ind i området ved en belægning, som leder på vej, og som danner grobund for ophold og sikkerhed. Et sted, ikke bare på vejen, men i sig selv.

Langgade, som er en af de oprindelige overskæringer af volden, skifter i dag retning, og deler volden og Cabaret-grunden i to. Man bevæger sig i dag på et by fortov, og ikke i en park eller et grønt anlæg. Dette skal ændres, så området har noget at tilbyde.

INDGREB

Træbrygge og solnedgangsplads: Der etableres en pladsdannelse i brosten i forlængelse af voldens udstrækning. Ud mod havet, i den linje som fortovet ligger i i dag, ændres belægningen til træ, mens fortovet mod syd trækkes ud mod vandet i samme forløb som kanten har. Trædækket på fladen folder ned over kanten, ned til vandet. Den nye træbrygge byder således også velkommen til volden fra vandsiden. Her skabes mulighed for ophold, da området er et yndet sted at tage hen ved solnedgang.

Nu vil det være muligt at samles, med en defineret plads i ryggen, mens bilerne kører nordpå gennem Langelinie. Parkeringen nord for volden fastholdes, men pladsdannelsen markerer, at lastbiler ikke må holde parkeret, og herved undgås at udsynet fra volden til bugten blokeres.

Vi ønsker at skabe en plads, som inviterer besøgende til både at se ud over vandet og indad mod land, hvor man kan kigge op mod volden, bevæge sig over til den og opleve hele voldens udstrækning. Borgerne ytrede stort ønske om mulighed for ophold på denne del af volden, da området er et yndet udflugtsmål for at opleve solnedgangen. Derfor placeres en plint i overgangen fra vold til brygge, samt to plinte på træbryggen.

Plintenes endelige udformning hører under detailprojekteringen, men bør have ryglæn, som gør det muligt at sidde og kigge ind mod volden i den ene ende, samtidig med at man kan sidde med ryglæn i den

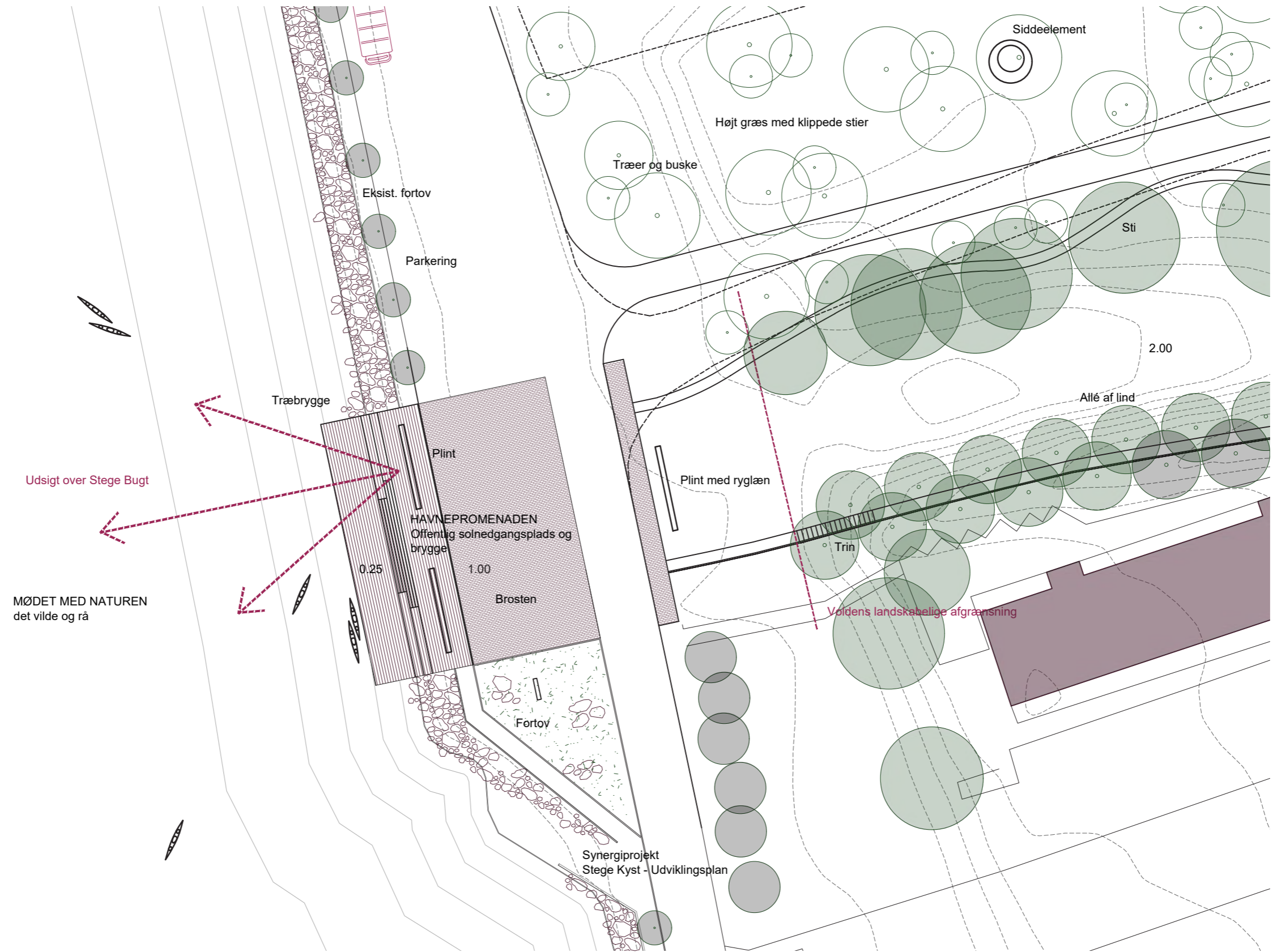
anden ende af plinten og kigge ud over bugten. Plintene skal således sammenflette, frem for at angive en prioriteret retning, som den klassiske københavnerbænk gør.

Ensretning af Langgade og en ny sti: Langgade foreslås ensrettet fra Sofievej og ud mod bugten, således at lastbiler med ærinde i Sundhedshuset, kan komme til fra bagsiden og køre videre ud til Langelinie. På den baggrund etableres en ny sti, som giver en oplevelse af at færdes i et grønt rum, i stedet for på et fortov langs en vej.

Beplantning: På dele af Cabaret-grunden (udenfor lokalplanområdet) tilplantes med solitære og mindre grupper af træer, så området ved hjælp af beplantning og pleje indskrives sig som en del af parken på Skydevænget. Den vil igen blive oplevet som en del af voldens brede for-terræn.

På lang sigt, når træerne er blevet for få, eller for mange af dem bliver vurderet til risikotræer, foreslås det at genetablere lindealléen på voldkronen. Træerne bør kun stå i forbindelse med voldkronen, og alle bør åbne muligheden for udsyn op ved at være opstammede i ca. 3 meters højde.

Voldens grav holdes fri for træer, så kigget langs voldgraven fremhæves.

STEGE BUGT
Nedslag 1:500

NEDSLAG - SKYDEVÆNGET

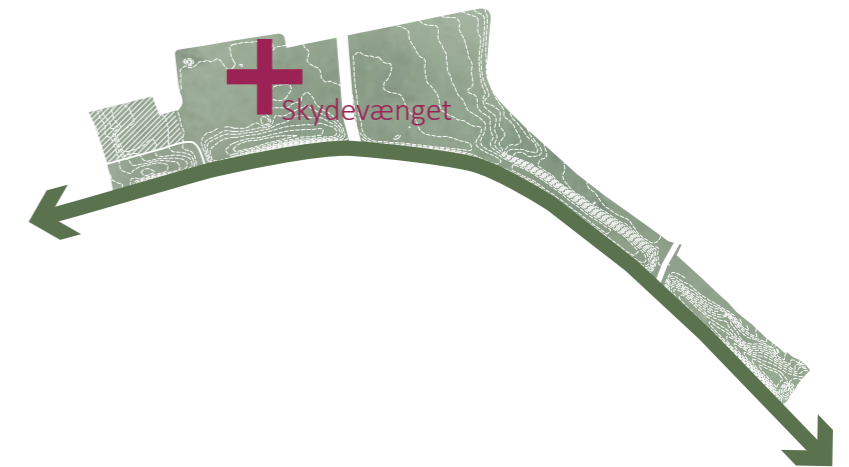
Stisystemet gennem Skydevænget

Referencefoto: Lege og siddeelement

Referencefoto: Gladsaxe Kommune, Kong Hans have

ANALYSE

Skydevænget er det område på volden, som minder mest om en klassisk park. Grusstier skærer sig gennem området i et kryds. Nordligst i området finder man to eksisterende bunkere fra Anden Verdenskrig - således endnu et minde om byens og Danmarks historie.

I midten ses en plæne, et lysåbent sted. Randen omkring plænen opleves tættere beplantet, og især legepladsen opleves som et mørkere og mere tillukket sted. Flere borgere ønsker beplantningen udtyndet, så området omkring legepladsen gøres mere imødekomende.

Legepladsen er en af de mest besøgte i byen, oplyste flere borgere. Den indeholder naturprægede legeelementer. Da legepladsen ligger i området markeret som fredskov, er der krav om brug af naturlige materialer.

STRATEGI

Området skal i fremtiden opleves som et sted med klar tilknytning til de omkringliggende områder. Der tyndes ud i træerne langs kanterne, specielt kanten langs Athenevej, som idag opleves meget tæt og tilgroet. En ny plantning binder Kirsebærlunden til området, så Skydevænget og Lunden opleves med en glidende overgang fra den ene til den anden, og ikke som de to adskilte områder, de i sin tid har været.

Legepladsen styrkes og indrammes på ny, i en beskyttende og legende form.

INDGREB

Beplantning: Flere borgere ytrede ønske om en mere åben kant. Derfor foreslås en udtynding af "skoven", med ønsket om at skabe et lysåbent løvtag over området i form af flere solitære træer og mindre grupper.

Området skal emme af bypark. Et sted, man vil opholde sig i både sol og regn. Det er ønsket, at kirsebærlunden bliver en del af parken, og ikke et levn fra da vejen skar igennem. Kirsebærtræerne bevares, og der tilføjes nye træer for at opløse den meget lineære plantning.

Legeplads og ophold: I kraft af legepladsen kommer her mennesker, som opholder sig i længere tid. Flere borgere ønsker legepladsen revitaliseret. Med helhedsplanen ønsker vi at skabe et trygt og beskyttet sted, som samtidig har en åbenhed for det omkringliggende. Det er vigtigt at få skabt en sammenhæng, et element som samler de enkeltstående legeobjekter. Vi foreslår at der kan arbejdes med et eller flere elementer, som omkranser og definerer legepladsens udstrækning og som på den måde synliggør en åben 'grænse' mellem det beskyttede indre og den ydre park.

Der skal i fremtiden være opmærksomhed på placeringen af nye redskaber, så vi undgår flere enkeltstående redskaber, som ikke taler ind i en samlet fortælling. Her vil fx. kunne indarbejdes en rutsjebane som bruger terrænforskellen ved bunkeren, enkelte steder med beplantning og mulighed for ophold, som samtidig indbyder til leg.

Borgerne nævnte også muligheden for at skabe en temalegeplads.

Som nye opholdssteder foreslår vi, at der etableres cirkelbænke udvalgte steder i parken. Cirklen byder velkommen fra alle retninger, og kan skabe et sammenhold og samlingssted.

Stierne: Stien tættest på volden omlægges, så den kommer tættere på volden og er med til at definere udstrækningen af denne.

Det vil være en fordel at sørge for, at stien på nordsiden gøres tilgængelig for alle, så man kan opleve voldens mere dramatiske sydside. Stierne i Skydevænget har en vis bredde, men også her vil de kunne forbedres generelt i området. Hvis man skal kunne krydse hinanden, bør stierne være minimum 1,3 meter brede.

Såfremt det ikke viser sig muligt at gøre hele stifløbet på nordsiden af volden tilgængeligt for alle, bør der opstilles skiltning, som angiver, på hvilke strækninger det ikke er muligt at færdes for gangbesværede/kørestolsbrugere.

Langs den eksisterende sti ved legepladsen er i dag et hegn. Borgere nævnte, at dette burde fjernes. Ved at fjerne hegnet vil det være muligt at skabe grobund for en udveksling og en fysisk sammenhæng. Fjernelsen af hegnet er nemt og hurtigt og vurderes at have stor betydning for skabelsen af en sammenhængende bypark.

Borgerne var enige om, at stisystemet i området generelt er flittigt brugt. Derfor fastholdes store dele. Enkelte nye stræk ser vi som en oplagt mulighed for at binde voldens stier bedre sammen.

Mindesten: Mindestenen på kanten af volden markeres med en flade i chausséen. Herved dannes der en markering af, at der er tale om et

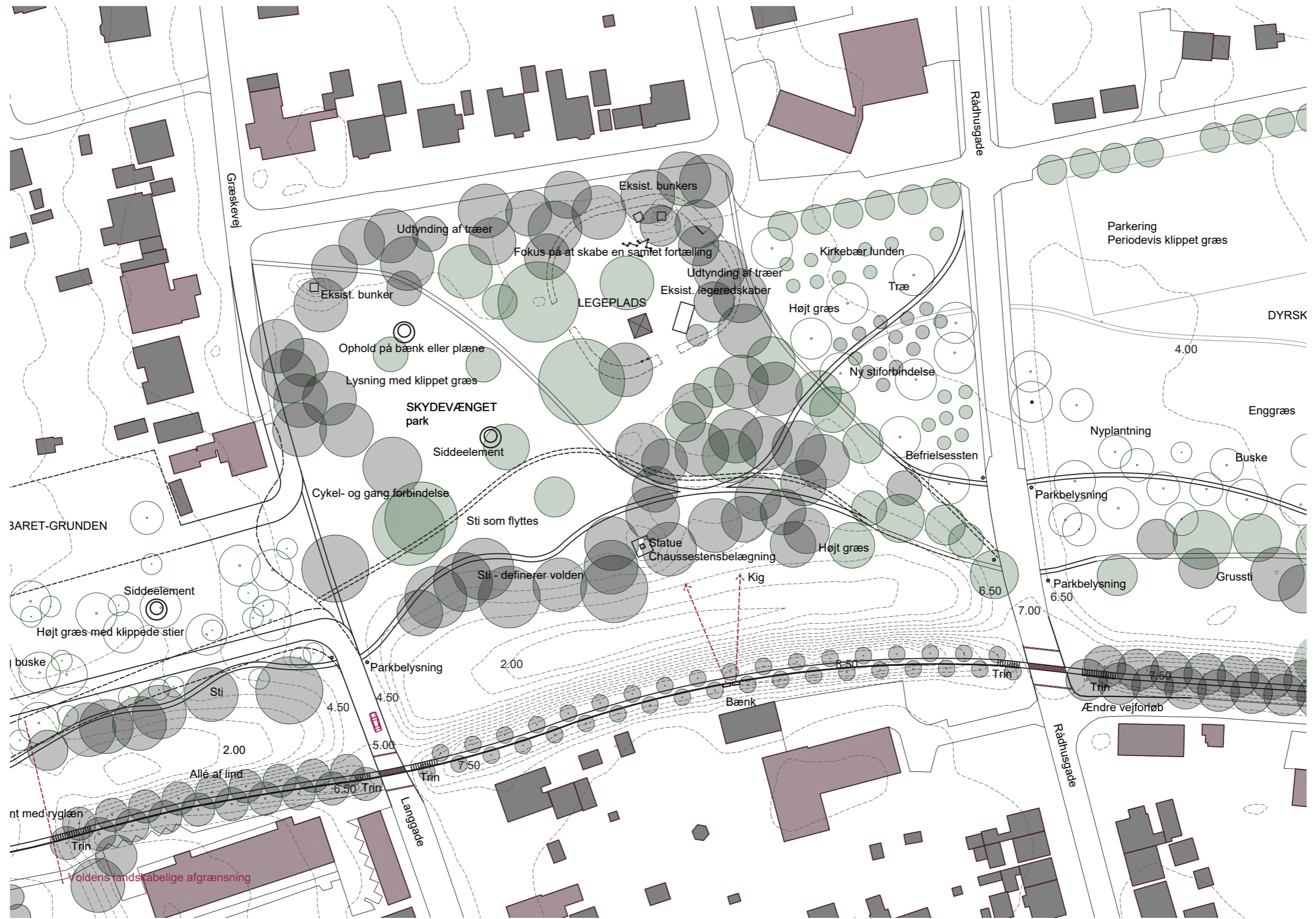
særligt sted, med mulighed for at læse lidt om byparkens grundlægger, C.L.Poulsen.

Dyrskuepladsen: Dyrskuepladsen er en af byens helt store åbne flader. Et sted, som er klar til at blive indtaget til arrangementer og større begivenheder. Det er her, kommunens og borgernes ønsker om mere biodiversitet og dynamisk drift kan udfoldes. Området foreslås udlagt med enggræs, som i visse situationer slås, så pladsen i sommersæsonen, hvor der er tryk på byen, kan anvendes til parkering, samt til tirsdagsmarkeder. Den vil også kunne slås, hvis der fx. skal afholdes et fodboldstævne eller lign. Resten af året skal den give noget andet til byen. En følelse af et stykke smuk natur, som emmer af liv fra dyr.

I perioder kan der ligeledes klippes stier i det høje enggræs, for at skabe nye forbindelser og oplevelser.

Det vil måske kræve en beskedent terrænregulering for at gøre stien fuldt tilgængelig, specielt ved tilslutningen til Langgade og Kobbelvej. Dette kan afgøres ved en detaljeret opmåling af de enkelte små steder.

Biodiversitet: Flere steder i både Skydevænget og på Dyrskuepladsen vil der være arealer, som skal stå som højt græs eller engområder. Dette vil ske i tæt samarbejde med kommunens egne naturvejleder men også lokale foreninger som f.eks. Middelalderhaven i Stege, der kan være en stor hjælp i forbindelse med at udpege og optælle arter, samtidig med at de kan bidrage til formidlingen omkring den stedspecifikke flora og fauna.

SKYDEVÆNGET
Nedslag 1:1000

NEDSLAG - MØLLEPORTEN

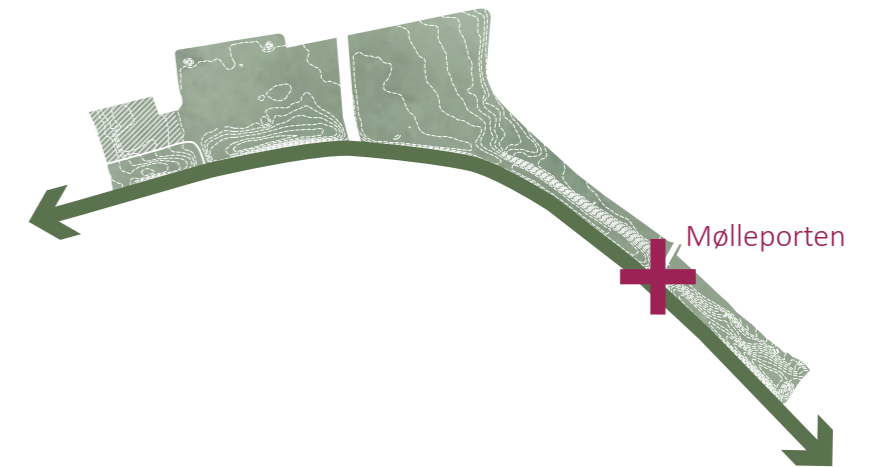
I dag - ankomsten til Stege og Mølleporten

I dag - smal sti på voldens nordlige side

Referencefoto: Ændring i forbandt

HISTORIE

Mølleporten er en én af de få bevarede middelalderlige byporte i Danmark. Det er ankomsten til byen, og her man bydes velkommen af historiens vingesus. Den kulturhistoriske værdi knytter sig til bygningens oprindelige funktion som byport og dens signifikans i byen som værende en del af byens forsvarsværk. Derudover er Mølleporten den eneste af de tre formodede byporte, som er bevaret.

Mølletårnet nævnes første gang i 1531 i Steges bys bog, men er sandsynligvis opført i slutningen af 1400-årene som en vigtig del af byens befæstning.

ANALYSE

Vejen er blevet dominerende, og slører området historie som et samlet voldanlæg med dets byport. Ankomsten fra det omkringliggende landskab har formentlig foregået over en bro, hen over volden, til Mølleporten. Oprindeligt bevægede man sig gennem porten og ind i byen, men i takt med udviklingen blev porten for lille og vejen ledt udenom.

Mølleporten bør i fremtiden stå på en plads, så det bliver tydeligt, at dette sted er fortællingen om en ankomst til byen, et toldsted.

STRATEGI

Mølleporten er det vigtigste punkt på volden - hvor by og vold krydser hinanden. Et af de primære steder, hvor byen og volden mødes.

Synergiprojektet omkring Mølleporten 'Gør porten høj - restaurering og tilgængeliggørelse af Mølleporten i Stege', skal være med til at accentuere porten som et vigtigt sted i Steges historie. Mølleporten er den ene af landets kun to bevarede middelalderlige byporte. Det er planen for Mølleport-projektet, at gadeniveauet omkring byporten skal sænkes 70-80 cm, ned til det niveau, som det var i slutningen af 1400-tallet.

I helhedsplanen er det vigtigste greb omkring porten at få volden og stierne til at ligge i forlængelse af hinanden. De to stræk, på hver sin side af Storegade, skal lede mod hinanden, så man har mulighed for at opleve volden i sin fulde udstrækning, og ikke tilfældigt ledes henholdsvis ind eller ud af byen uden at opdage, at volden fortsætter.

INDGREB

'Gør porten høj': I projektet 'Gør porten høj...' lægges op til en belægning, som spænder hele rummet ud. Dette sted har muligvis været en bro, hen over voldgraven. Fornemmelsen af dette kunne forstærkes ved at trække

voldens skråning ind mod 'broen' og etablere en støttemur istedet. Men man kan spørge sig selv, om det er det vigtigste for at forstå betydningen af dette sted.

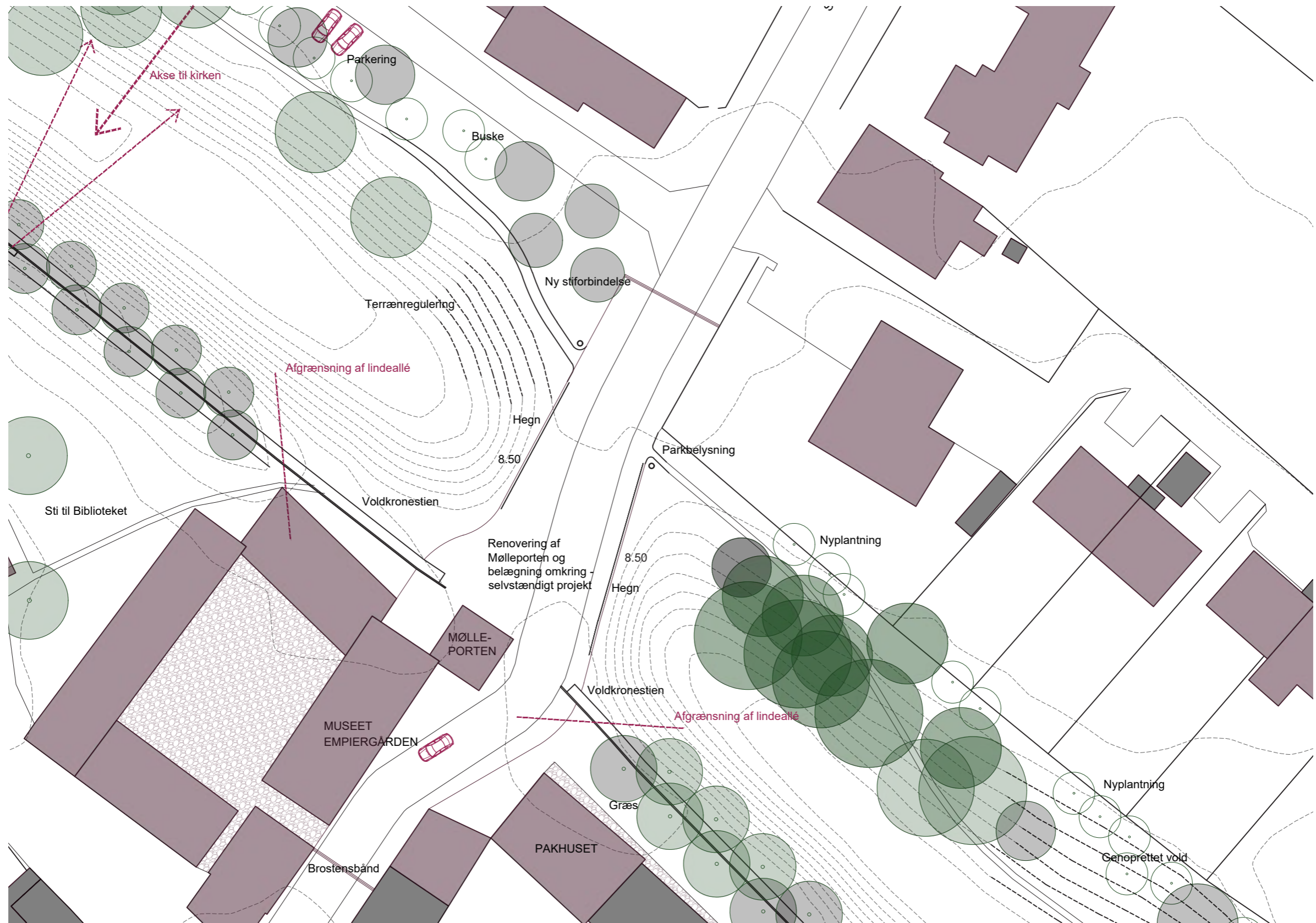
Måske handler det mere om at skabe en subtil illusion, da volden, efter Slots- og Kulturstyrelsens mening, er rimelig tydelig i sit udtryk.

Stierne: Vi ønsker at lade stierne 'lande' på den nye flade omkring Mølleporten. Lade stierne gøre opmærksom på sig selv, uden at tage fokus fra middelalderbygværket. Det giver mening at lade porten lande på en flade, der har en materialitet og kvalitet, som byder op til bygværket og byen.

Beplantningen: Alléens begyndelse trækkes tilbage, og lader de fredede gule bygninger træde frem i ankomsten til Stege by - porten til Stege. På den måde bydes man velkommen i et rum, hvor Mølleporten står i midteraksen, og flankeres af Museet og Empiergården. De bliver tydelige, og træerne danner ikke en barriere mellem inde og ude.

Terrænet: Der terrænreguleres i en kile, på hjørnet mellem Storegade og Koppelvej, så stiforløbene på tværs af Storegade kan samles, og man ledes i lige linje fra den ene del af volden, naturligt over til den anden. Det

vil kræve en dispensation hos Slots- og Kulturstyrelsen, men vil have stor betydning i formidlingen af volden som et samlet anlæg, med forbindelse fra Stege Nor til Stege Bugt.

MØLLEPORTEN
Nedslag 1:500

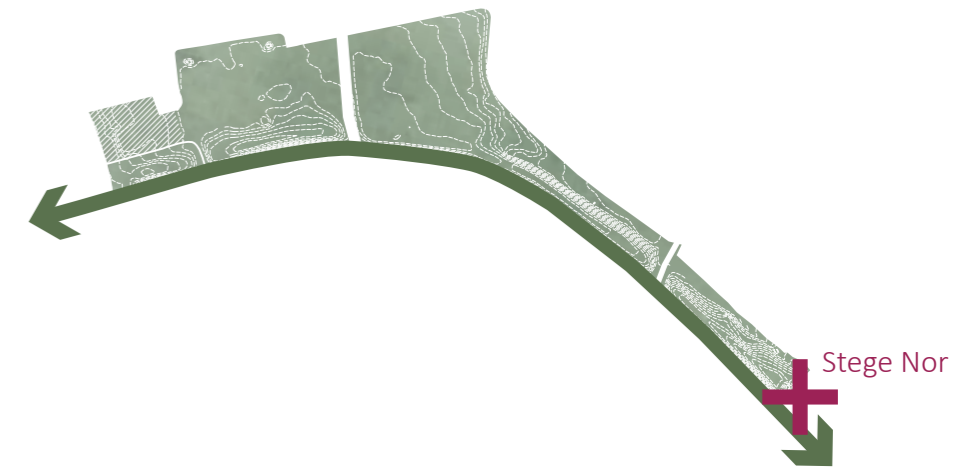
NEDSLAG - STEGE NOR

I dag - trappen ned fra volden til Vandværket

I dag - hegnet skal fjernes og området gøres tilgængeligt

ANALYSE

Stege Vandværk blev opført i 1936, men er ikke længere i drift. Stege Nor er svært tilkomme til, i første omgang i kraft af at de fleste stræk fra den offentlige sti langs kysten og ud er private, herefter fordi der er en bred rørskov.

Volden slutter uforløst og ønskes i den grad styrket her.

I bunden, for enden af voldgraven, ligger i dag en lille høj med et træ på. Det ser ud til, at jorden kunne være oplagret jord i forbindelse med en opgravning, men det vides ikke. Både terræn og træ ligger midt i voldgraven, og er, ligesom vandværkets hegn en barriere for oplevelsen af volden og udsigten til vandet.

På nordsiden opleves det som værende fremmed at skulle bevæge sig ned i voldens grav, uden at volden er slut. Det bryder med historien at færdes i bunden af volden i stedet for på toppen.

På borgermødet blev det foreslået, at vandværket kunne renoveres og bruges til andre formål. Men da bygningen har stået ubrugt i mange år og med mange tekniske installationer, vil det kræve en stor investering at renovere den og omlægge til andet formål. I helhedsplanen lægges der op til, at vandværksgrunde gøres til en del af det offentlige areal og

bypark. Derfor foreslås bygningen nedrevet, men den endelige beslutning omkring dette vil bero på en senere politisk beslutning.

STRATEGI

Stedet har i mange år været lukket i kraft af sin funktion som vandværk. Man har lyst til at komme til vandet, mærke det.

Vi ønsker at skabe en visuel forbindelse fra volden til Noret. Forbindelsen skal indbyde til at gå op opdagelse i området. Der skal være mulighed for ophold undervejs.

INDGREB

Vandværket: Vordingborg Kommune ejer i dag ikke området omkring Vandværket, men der har tidligere været yttret ønske om at opkøbe grunden, så volden igen kan forbinde Stege Bugt med Stege Nor. Processen kan tage noget tid, men så snart det er sket, vil det første og nemmeste tiltag være at fjerne hegnet, og dermed gøre området tilgængeligt for offentligheden.

Genskabelse af voldterrænet: Reminiscenserne fra det tidligere romantiske haveanlæg, som findes midt på strækningen mellem Mølleporten og Stege Nor, foreslås fjernet. Den romantiske have tager

sit udgangspunkt i den engelske landskabshave. Idéen er, at haven skal være "naturlig". Der er ingen formklipping, symmetri eller rette linjer. Der er ofte overraskelser og fremmedartede elementer i form af lysthuse og skulpturer. I større romantiske haver findes ofte indslag som broer, vandløb, vandfald og ruiner. Intet af dette er tilbage på volden, trods sin tilstedeværelse i tidligere tider. Kun 'kilden' er tilbage, men da anlæg af denne karakter lægger op til, at man bevæger sig fra det ene element, som inviterer i et blik videre til det næste, giver det ikke mening at beholde det eneste. I fredningen af volden figurerer kilden ikke som et vigtigt element. I forbindelse med en fjernelse af kilden, vil der skulle søges om at genskabe voldterrænet, for på den måde igen at tydeliggøre volden.

Stier: Det sidste stykke sti, ned mod Stege Nor er ikke muligt at gøre fuldt tilgængeligt. Derfor kan stien her have en anden og mindre bredde. Det kan være en måde at formidle, hvad et skilt ellers ville gøre.

Stien på nordsiden leder igennem en tættere skov. Igen her er en ny oplevelse af beplantningen. I stedet for at lede ned i voldgraven, bør stien forblive oppe på volden, indtil denne slutter, og man bevæger sig ned. Stierne ligger sig, som de andre steder, med en respektafstand til bebyggelse og eksisterende beplantning herimellem forbliver. Herfra fortsættes stien, som samles med stien fra voldkronen og byen i

en grusflade. På fladen placeres et opholdselement, en rund bænk, som giver mulighed for ophold på både inderside og yderside og med mulighed for at orientere sig i alle retninger.

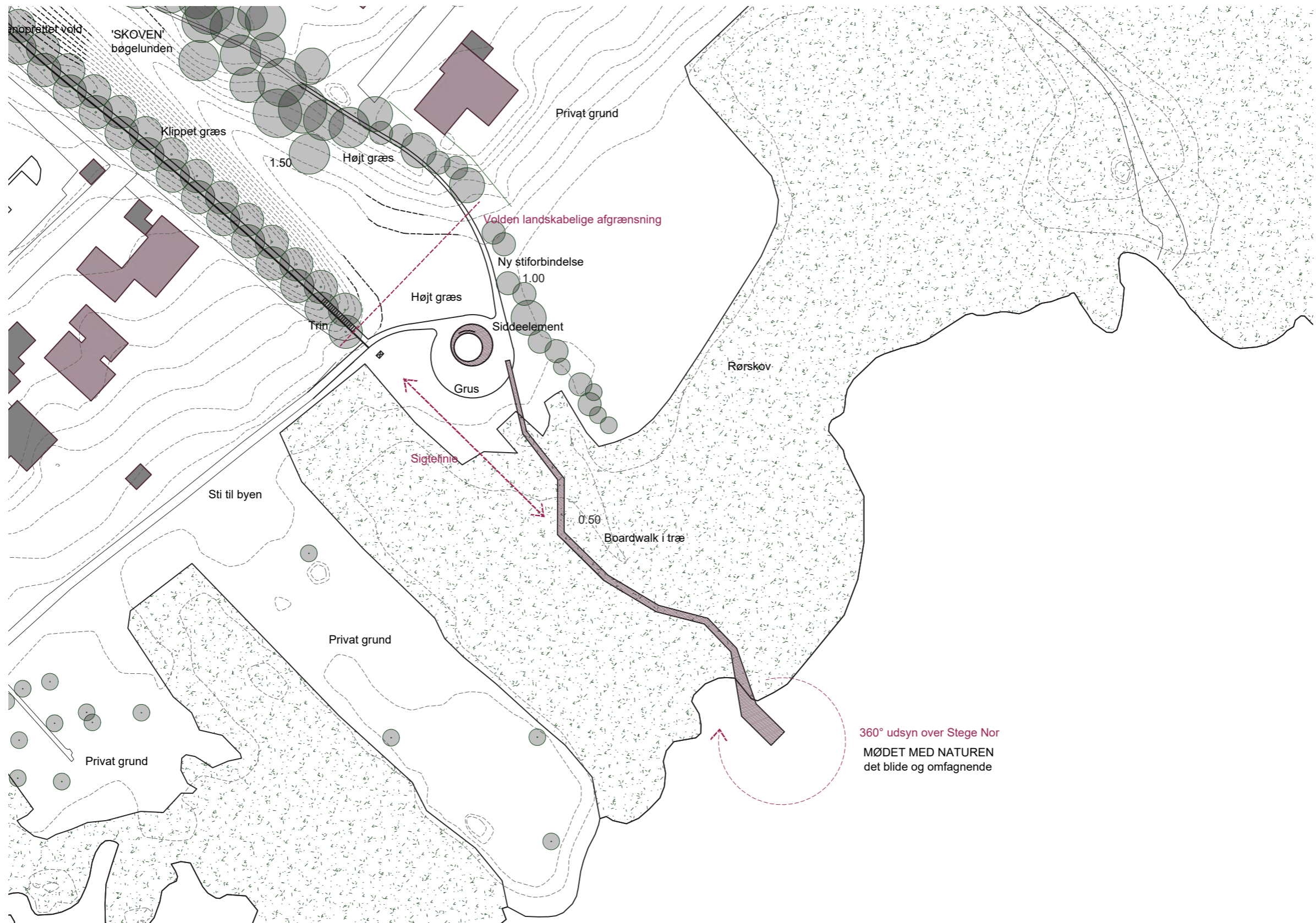
Opholdsplads og boardwalk: I forlængelse af pladsen lægger sig en boardwalk i træ, som fanger retningen fra voldkronen, og som skaber en visuel forbindelse mellem vold og Nor. Et sted, som kobler sig til både Silderuten og Camønoen, til Stege By og Byparken.

Ved at etablere en boardwalk ønsker vi at byde mennesket velkommen i et ellers utilgængeligt område. Man skal færdes i ro og mag og opleve naturen i dette smukke Natura 2000-område.

Boardwalken kan variere i bredde, og kan enkelte steder brede sig ud. Den bør etableres med et værn, så man holder sig inde og ikke 'inviteres' ind fra vandsiden. Borgere yttrede ønske om mulighed for at iagttage det rige fugleliv som er på stedet, fx. ved at etablere et fuglekiggertårn. Dette vil bero på en vurdering og evt tilladelse fra kystdirektoratet. Stedet er fyldt med fugle og andet dyreliv, dette skal forblive og derfor skal tiltag ske med naturen for øje og med respekt for dyrelivet.

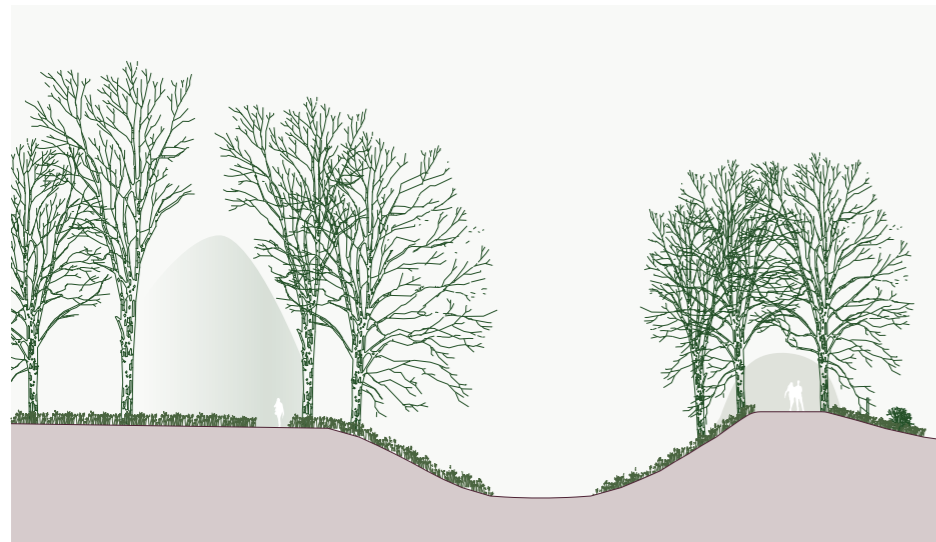
Ude i Noret vil det være oplagt at etablere et sted hvorfra man kan iagttage vandet, nyde den stille natur, livet og roen.

Skal 'adgang' til vandet gennem etableringen af en boardwalk, blive en realitet, skal der søges om tilladelse hos Naturstyrelsen.

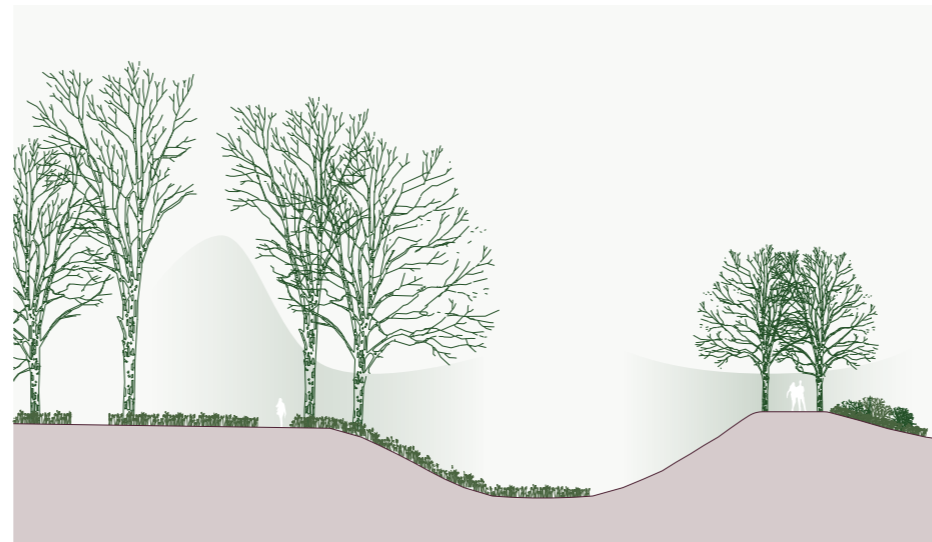

STEGE NOR
Nedslag 1:1000

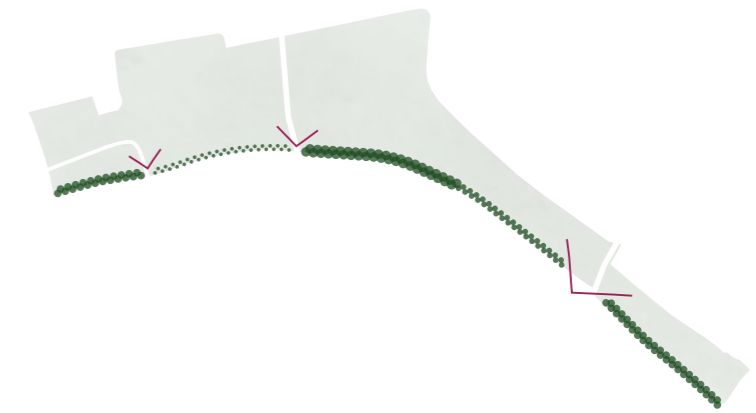
BEPLANTNING

I DAG - diagramatisk snit, med fokus på beplantning

FREMTID - diagramatisk snit, med fokus på beplantning

Alléen skal i fremtiden åbne op og danne en port til Stege by

BEPLANTNING

Da fæstningsanlægget var i brug, var det selvsagt uden beplantning for at holde udsynet intakt. Da anlægget ikke længere var nødvendigt i sin oprindelige form, omdannede man i starten af 1800-tallet området til park og tilplantede det.

I dag er træerne på volden med til at give området dets fine særpræg og en større rekreativ værdi. På voldkronen er øjets retning gået fra at være på tværs af volden til nu at være på langs.

Kommunens ønske om en vildere natur og dermed øget biodiversitet er muligt de steder, hvor vi bevæger os udenfor området, der er omfattet af Museumsloven. Vi arbejder med forskellige karakterer hen over hele voldens udstrækning, på den nordlige side af voldgraven, hvor terrænet flyder ud - skov, lysåben skov, overdrev og park.

På sigt ønsker vi, at der skabes en sigtelinje på langs af hele volden. Et rum, hvor voldgrav og voldsider står uden træer. På den ene side vil man opleve en skarp og tydelig allé, på den anden side en afgrænsning af volden ved skovbryn og grupper af træer af forskellig karakter.

Beplantningen er med til at skabe grobund for og muliggøre forskellige aktiviteter. Områdets udtryk kan tydeliggøres ved den rigtig pleje og kreativ drift. Oplevelsen af variation opstår kun i kraft af et forløb - og det har vi fået foræret her.

Voldens udtryk er i dag mangeartet og rummer forskellige karakterer. Vi ønsker at fremme og tydeliggøre disse variationer med henblik på at skabe en interessant og divers naturoplevelse over de 800 meter, som volden strækker sig over.

Voldens skråning og top (voldkronen) er det bærende i oplevelsen af et forsvarsværk. Det er vigtigt, at denne står tydeligt frem. Derfor foreslås det, at græsset klippes på den sydlige side af volden, samt på promenaden under alléen.

Når det er tid til at etablere en ny del af lindealléen, gøres dette med en større afstand mellem træerne, end der ses på stedet i dag. På den måde har træerne mulighed for at udvikle sig, og skabe et lyst og luftigt 'tag'. Alléen plantes som to forskudte rækker, så træerne ikke står overfor hinanden. På samme måde som det senest etablerede stykke af alléen parallelt med Møllebrøndstræde.

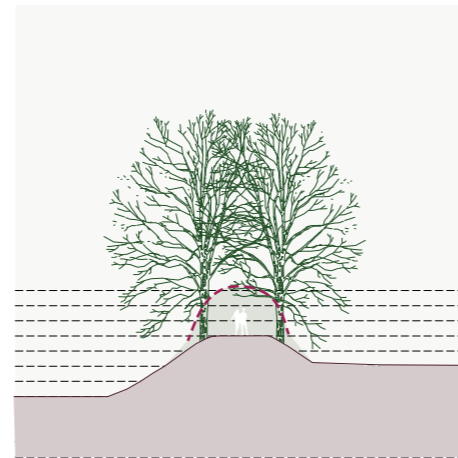
Der skal i dag søges om tilladelse og dispensation hos Slots- og Kulturstyrelsen til at forynge alleen. Beskæring af træer opfattes som drift, og skal således ikke søges om. Ved fældning af et træ, må der ikke rodfræses. Dette stiller højere krav til driften i en periode, så stubbene ikke blot skyder fra roden, og danner et busklag, på et sted vi ikke ønsker det. Alléen skal stå skarp og tydelig, så den taler sammen med den stramme del af volden.

Det er ønsket, at der med de beskrevne principper i denne helhedsplan kan gives en generel tilladelse til drift og pleje, herunder også udskiftning af træer i alléen, uden at der kontinuerligt skal søges om dispensation til at udføre eksempelvis en foryngelse af alléen og de øvrige beplantningsmæssige tiltag, som er beskrevet i helhedsplanen.

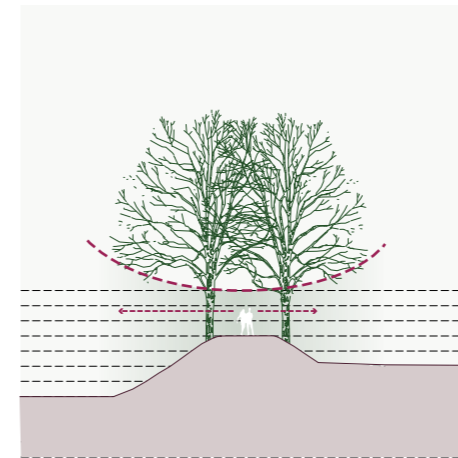
Alléen bør ved nyetablering plantes forskudt, som det ses på den senest fornyede del. På den måde går vi fra 4 meter mellem hvert træ til 8 meter. Det giver lys og luft, og træet har god mulighed for at udvikle sig. Ved nyplantning plantes første træ i rækken ind mod byen, så træernes placering åbner op og byder velkommen, når man ankommer ad vejene ind til Stege.

I det følgende beskrives de lag, som driften skal beskæftige sig med. En strategi og markering af hvilken karakter, der søges etableret eller forstærket, og hvor.

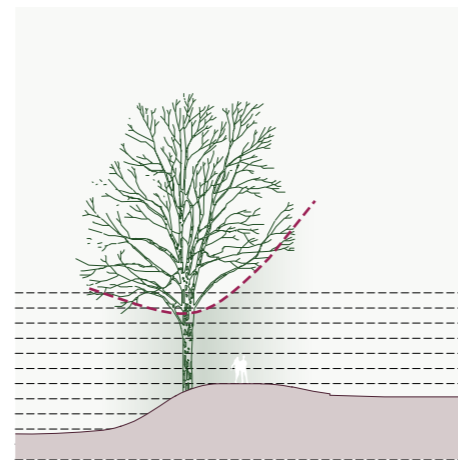
BEPLANTNING - TILTAG - DRIFT AF ALLÉEN

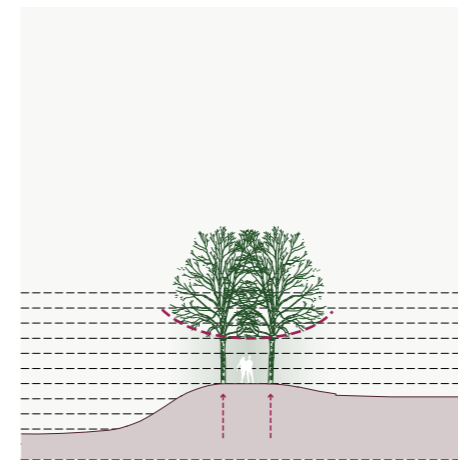
I DAG - Lindealléen lukker sig om sig selv

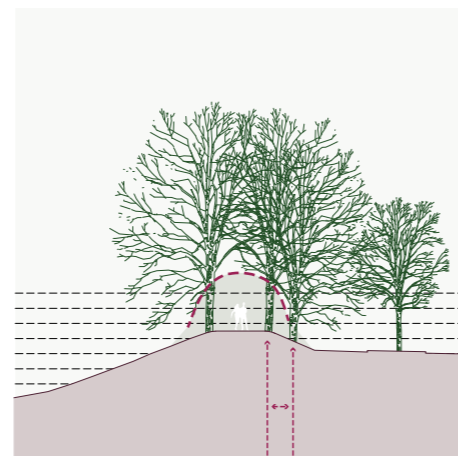
FREMTID - Lindetræerne opstammes i en højde på 3 meter

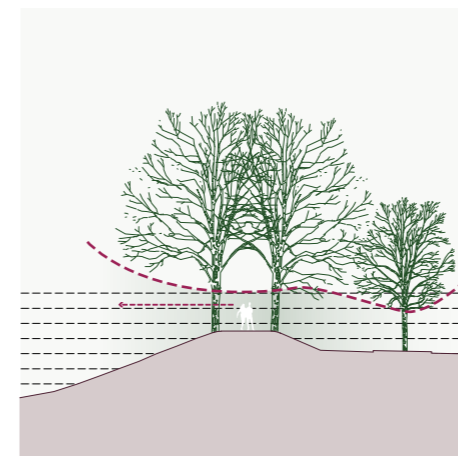
I DAG - Manglende allé og træer som er 'gleddet' ned fra voldkronen

FREMTID - Når lindetræerne skal fornyes plantes allé på voldkronen

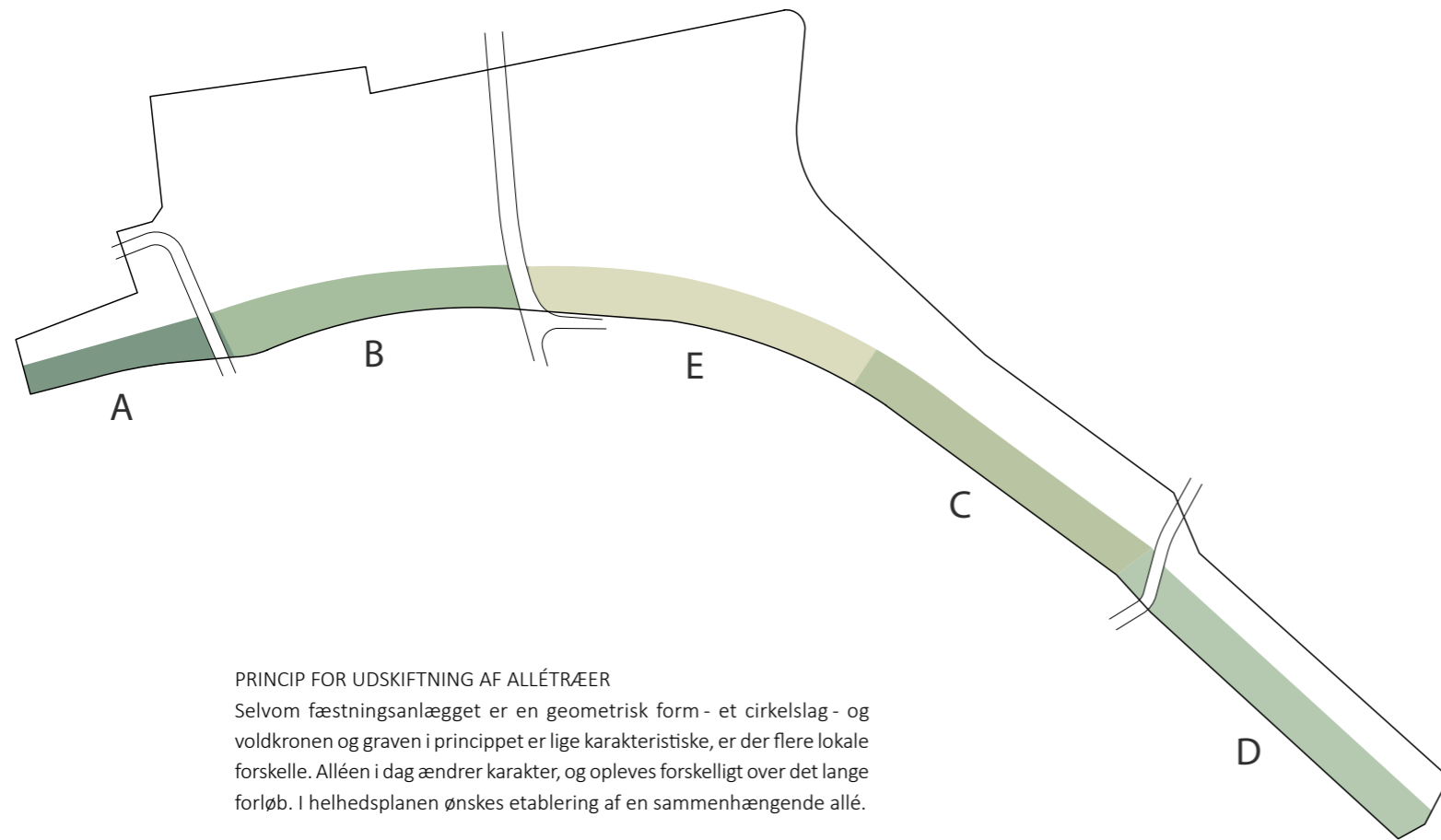

I DAG - Træer som står tæt på alleen, slører forløbet

FREMTID - Træer på skråninger fældes, for at beskytte fortidsmindet og tydeliggøre volden

BEPLANTNING - TILTAG
FORYNGELSE AF ALLÉEN

PRINCIP FOR UDSKIFTNING AF ALLÉTRÆER

Selvom fæstningsanlægget er en geometrisk form - et cirkelslag - og voldkronen og graven i princippet er lige karakteristiske, er der flere lokale forskelle. Alléen i dag ændrer karakter, og opleves forskelligt over det lange forløb. I helhedsplanen ønskes etablering af en sammenhængende allé.

A: I dag mangler alléen på den første del af strækningen, ned mod Stege Bugt. Derfor foreslås dette stræk at være det første indsatspunkt - således at der er allé på hele voldkronen.

E: I dag er dette stykke af alléen nyetableret. Derfor vil dette stykke være det sidste, som skal fornyes - om mange år.

Således kan strækningen løbende fornyes og forynges efter denne cyklus. Område for område, strækning for strækning.

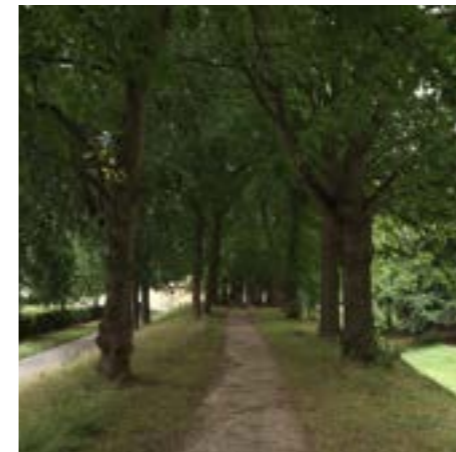
Der kan med fordel skeles til fjernelse af træer, samt plantning af ny allé på det senest etablerede stykke (fra 1999/2000). Her står træerne flot på volden, i en god afstand og uden synlige tegn på de fældede træer.

A- den manglende all

C

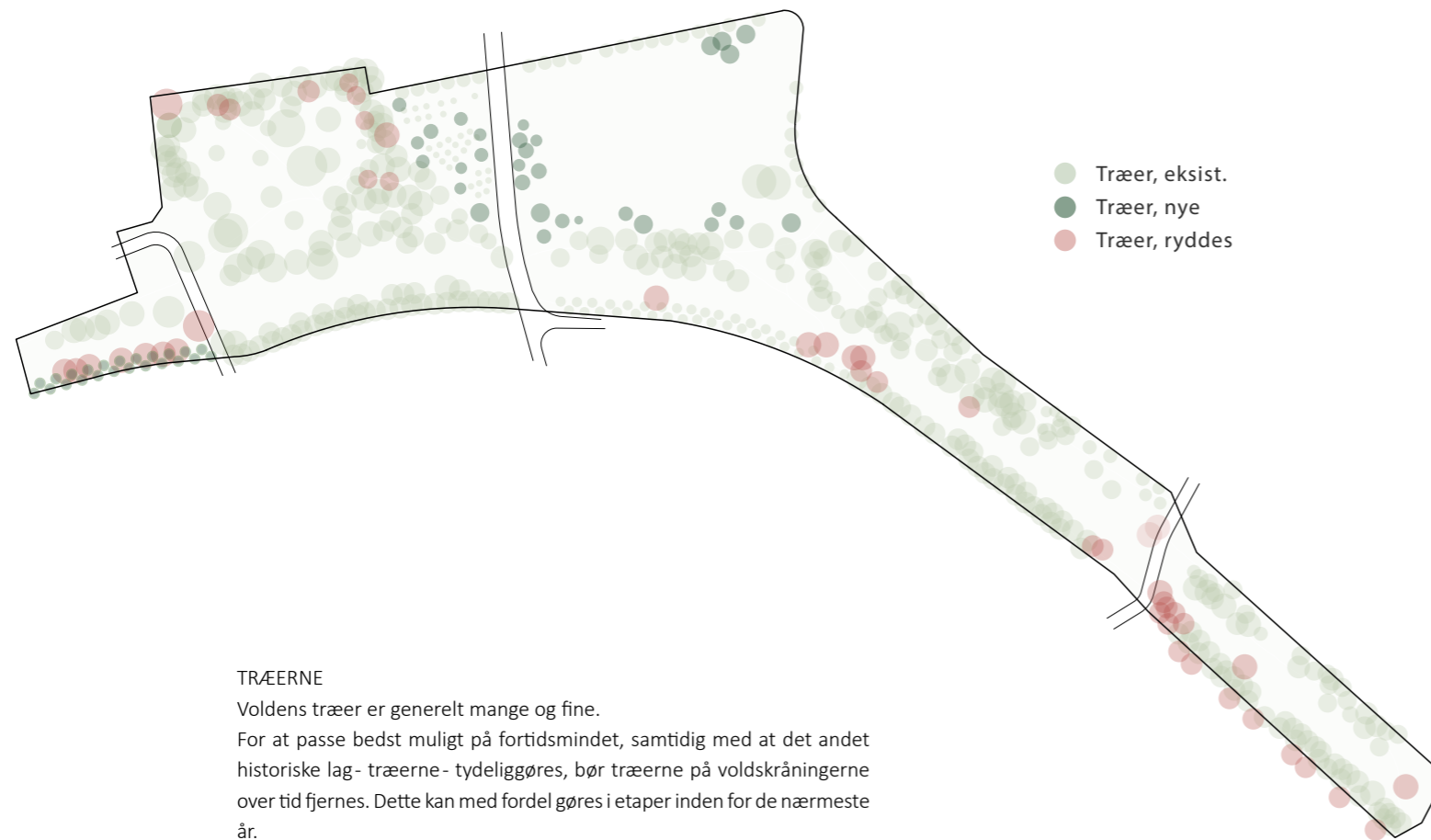

D

E- den senest etableret del af lindealléen

BEPLANTNING - TILTAG
TRÆER SOM PLANTES OG TRÆER SOM AFVIKLES OVER EN PERIODE

TRÆERNE

Voldens træer er generelt mange og fine.

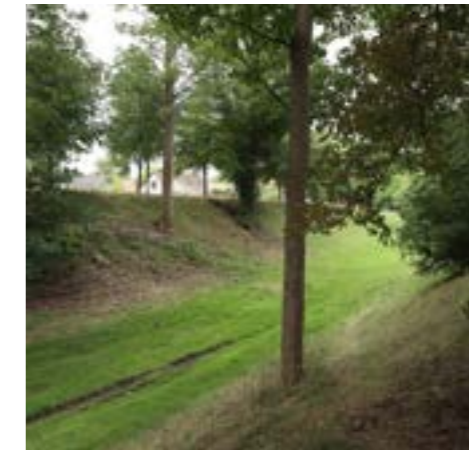
For at passe bedst muligt på fortidsmindet, samtidig med at det andet historiske lag - træerne - tydeliggøres, bør træerne på voldskråningerne over tid fjernes. Dette kan med fordel gøres i etaper inden for de nærmeste år.

De træer, som i dag ikke står som en del af alléen, men forskyder sig i forhold til denne, kan med fordel fældes når træet har udlevet sin tid, eller er markeret som risikotræ. Men gerne snarest muligt for at beskytte voldkronen og samtidig styrke formidlingen med en klar allé. Dette er en vurderingssag i forhold til det enkelte træ og fortællingen om fortidsmindet. På den måde vil alléen stå frem i sin egen tydelige form, samtidig med at vi passer på terrænet.

Ved Skydevænget tyndes ud i den eksisterende træmasse, så området opleves lysere. Dette gælder især ved legepladsen og ønskes af borgerne gjort hurtigst muligt.

Træ på den stejle skråning v. voldkronen

Træ på skråningen på modsatte side af voldkronen

A- den manglende allé

Træer placeret midt i voldgraven

BEPLANTNING - TILTAG OG UDTRYK VED HJÆLP AF DRIFT
GRÆS, NEDERSTE LAG

- 1. Klippet græs (klippes 6-8 årligt)
- 2. Klippet græs (klippes 2-3 årligt)
- 3. Højt græs (klippes 1 gang årligt)
- 4. Enggræs (brugsarealer klippes efter behov, høslet 1 gang årligt)

GRÆS udtryk

Områdets sammenhængende bund - græsset - bør driftes efter dette princip.

Voldkrone og den stejle skråning mod nord bør fremstå i klippet græs. Den vilde kørvel kan i en kortere periode få lov til at vokse og blomstre, men igen herefter slås, så volden fremtræder skarp i sit udtryk.

Den del af skråningen, der vender ind mod byen, kan stå i højt græs og danne en naturlig afgrænsning ind mod beboernes haver.

Store dele af volden står i højt græs, hvori grusstierne ligger. Enkelte steder vil man i perioder kunne slå midlertidige stiforbindelser.

Skydevænget driftes primært efter sit parkudtryk med slået plæne.

Mens Dyrskuepladsen sås til med enggræs og hjemmehørende urter, og kommer i perioder til at fremstå som en blomstereng. Engen kan ved spidsbelastning slås og anvendes til parkering i byen. På samme måde som områder kan slås, hvis der skal udfolde sig forskellige arrangementer på byens største åbne flade.

BEPLANTNING - TILTAG OG UDTRYK VED HJÆLP AF DRIFT
BUSKE, MELLEMLAG

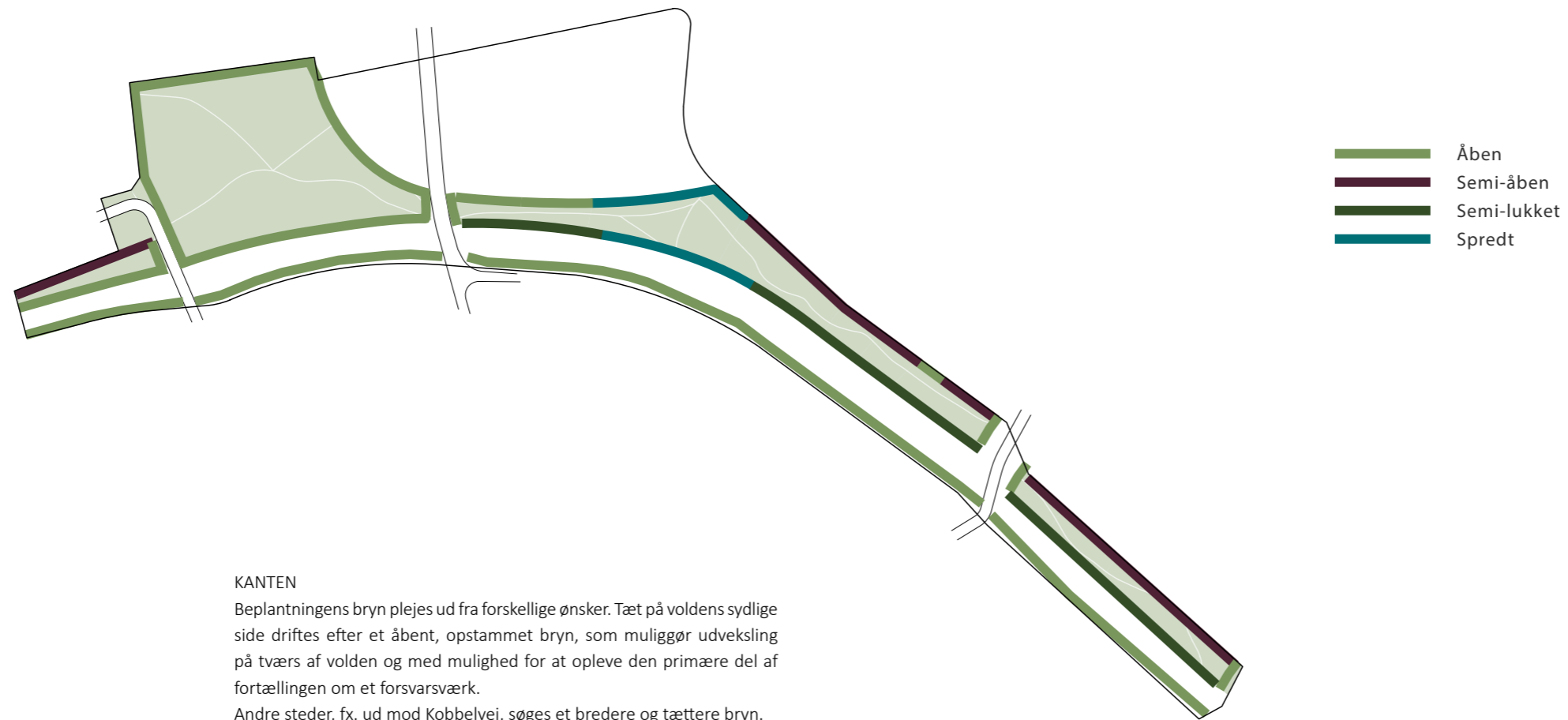

BUSKE udtryk

Der indplantes buske i udvalgte områder, ved Carbaret-grunden samt nord for Storegade.

For at samle volden plantes ligeledes buske ud mod Kobbelvej. Her kan plantningen afskærme mod parkerede biler og samtidig lede blikket i den anden retning, åbningerne ud mod volden.

BEPLANTNING - UDTRYK VED HJÆLP AF DRIFT
TRÆER - ØVERSTE LAG

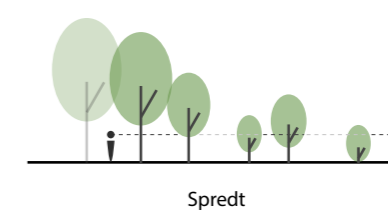
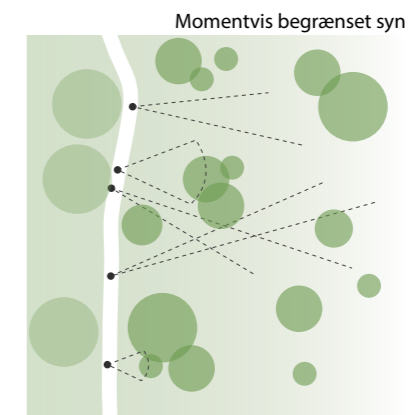
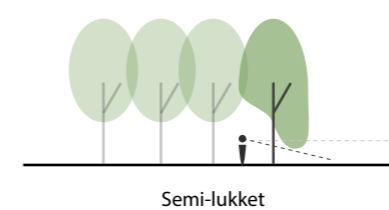
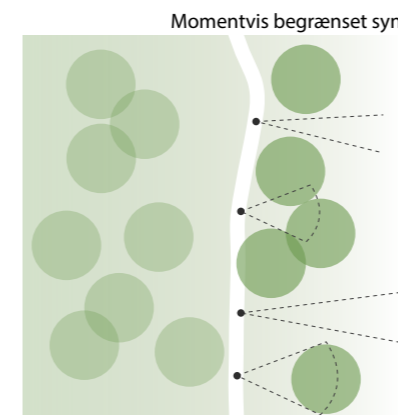
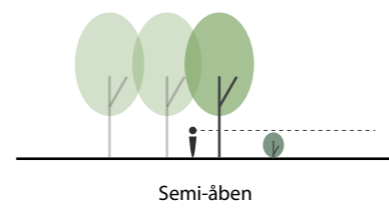
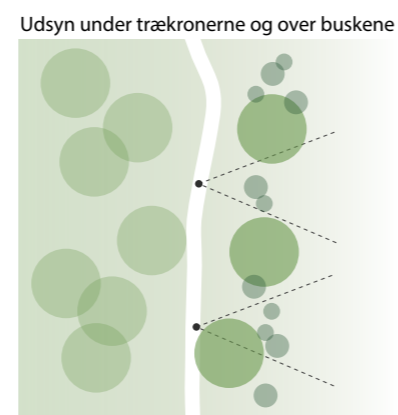
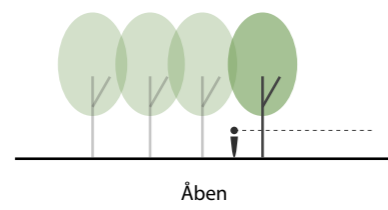
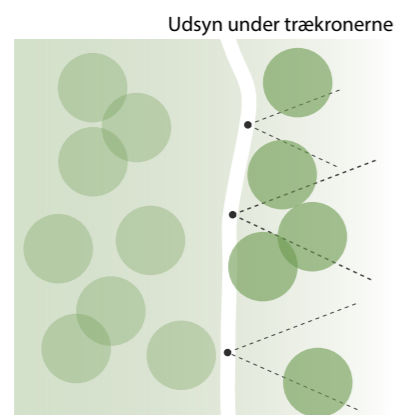

KANTEN

Beplantningens bryn plejes ud fra forskellige ønsker. Tæt på voldens sydlige side driftes efter et åbent, opstammet bryn, som muliggør udveksling på tværs af volden og med mulighed for at opleve den primære del af fortællingen om et forsvarsværk.

Andre steder, fx. ud mod Kobbelvej, søges et bredere og tættere bryn. De lukkede bryn kommer til udtryk ved, at træerne gerne må lukke rummet med sine nederste grene - de opstammes således ikke.

BEPLANTNING - UDTRYK VED HJÆLP AF DRIFT
TRÆER - ØVERSTE LAG

BEPLANTNING - UDTRYK VED HJÆLP AF DRIFT
TRÆER - ØVERSTE LAG

- Fritholdes for træer
- Voldtræer: opstammet til 3 m
- Vejtræer: opstammet til 4,2 m
- Lysåben løvskov, solitære træer domineret af lind med spredt indblanding af navr og spidsløn
- Parktræer: træer solitært og i grupper opstammet til min. 3 m
- Fuldkronet løvskov, højstammet, domineret af spidsløn med spredt indblanding ask og bøg
- Monokulturel kirsebærlund
- Monokulturel askelund
- Monokulturel bøgelund

TRÆER udtryk

Vi bygger videre på det eksisterende udtryk.

Ved at drifte på en bestemt måde kan disse mangeartede udtryk og karakteristika bevares, vedligeholdes og nogle steder tydeliggøres.

Nogle kvaliteter er her således allerede i dag, men vha. en bevidst drift, får vi mulighed for at arbejde fokuseret med de udtryk, som vi gerne vil fremme kvalitativt.

På den måde fremkommer et forskelligartet udtryk, i en samlende helhed.

ØKONOMI - ANLÆG

GENERELT

Det økonomiske overslag som ses ovenfor, er udtryk for en anlægssum, budgetteret ud fra at de enkelte områder etableres som enkeltstående tiltag, på forskellige tidspunkter. Hvis projekter etableres samtidig kan der formentlig opnås en synergieffekt.

Såfremt et område skal etableres, følger et udbud og en økonomi.

STEGE BUGT

i alt ex. moms **4.412.400***

Anlæg

Rydning	500.000
Byggeplads	100.000
Terrænregulering	-
Befæstelser	2.420.000
Beplantning	215.000
Inventar	85.000
I alt	3.320.000

Uforudsete udgifter 20% 664.000

Anlæg i alt ex. moms **3.984.000**

Rådgivning

Rådgiver honorar 10%	398.400
Tilsyn	30.000

Rådgivning i alt ex. moms **428.400**

***Drift**

Der skal ansøges om afledte driftsmidler for hvert separat projekt når detailprojekteringen er gennemført.

SKYDEVÆNGET og DYRSKUEPLADSEN

i alt ex. moms **4.768.800***

Anlæg

Rydning	65.000
Byggeplads	50.000
Terrænregulering	70.000
Befæstelser	330.000
Beplantning	1.575.000
Inventar	1.000.000
I alt	3.090.000

Uforudsete udgifter 20% 618.000

Anlæg i alt ex. moms **3.708.000**

Rådgivning

Rådgiver honorar 10%	370.800
Tilsyn	30.000

Rådgivning i alt ex. moms **400.800**

***Drift**

Der skal ansøges om afledte driftsmidler for hvert separat projekt når detailprojekteringen er gennemført.

MØLLEPORTEN

i alt ex. moms **336.000***

Anlæg

Rydning	30.000
Byggeplads	50.000
Terrænregulering	25.000
Befæstelser	20.000
Beplantning	45.000
Inventar	60.000
I alt	230.000

Uforudsete udgifter 20% 46.000

Anlæg i alt ex. moms **276.000**

Rådgivning

Rådgiver honorar	50.000
Tilsyn	10.000

Rådgivning i alt ex. moms **60.000**

***Drift**

Der skal ansøges om afledte driftsmidler for hvert separat projekt når detailprojekteringen er gennemført.

ØKONOMI - ANLÆG

STEGE NOR
i alt ex. moms **2.076.000***

Anlæg
Rydning (vandværk ikke indeholdt) 145.000
Byggeplads 100.000
Terrænregulering 100.000
Befæstelser 940.000
Beplantning 35.000
Inventar 230.000
I alt **1.550.000**

Uforudsete udgifter 20% 310.000

Anlæg i alt ex. moms 1.860.000

Rådgivning
Rådgiver honorar 10% 186.000
Tilsyn 30.000

Rådgivning i alt ex. moms 216.000

***Drift**
Der skal ansøges om afledte driftsmidler for hvert separat projekt når detailprojekteringen er gennemført.

VOLDKRONESTIEN
i alt ex. moms **2.406.000***

Anlæg
Rydning 45.000
Byggeplads 50.000
Terrænregulering -
Befæstelser 1.310.000
Beplantning 285.000
Inventar 110.000
I alt **1.800.000**

Uforudsete udgifter 20% 360.000

Anlæg i alt ex. moms 2.160.000

Rådgivning
Rådgiver honorar 10% 216.000
Tilsyn 30.000

Rådgivning i alt ex. moms 246.000

***Drift**
Der skal ansøges om afledte driftsmidler for hvert separat projekt når detailprojekteringen er gennemført.

BELYSNING
i alt ex. moms **423.000***

Anlæg
Parkarmatur, inkl gravearbejde 240.000
Byggeplads 50.000
I alt **290.000**

Uforudsete udgifter 20% 58.000

Anlæg i alt ex. moms 348.000

Rådgivning
Rådgiver honorar 75.000
Udarbejdes i samarbejde med Næstved Kommunes egne folk.

Rådgivning i alt ex. moms 75.000

***Drift**
Der skal ansøges om afledte driftsmidler for hvert separat projekt når detailprojekteringen er gennemført.

STEGE VOLD
HELHEDSPÅN